

พฤติกรรมกรบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษี
สรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน
ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

นางพัชยา จันทร์รักษ์

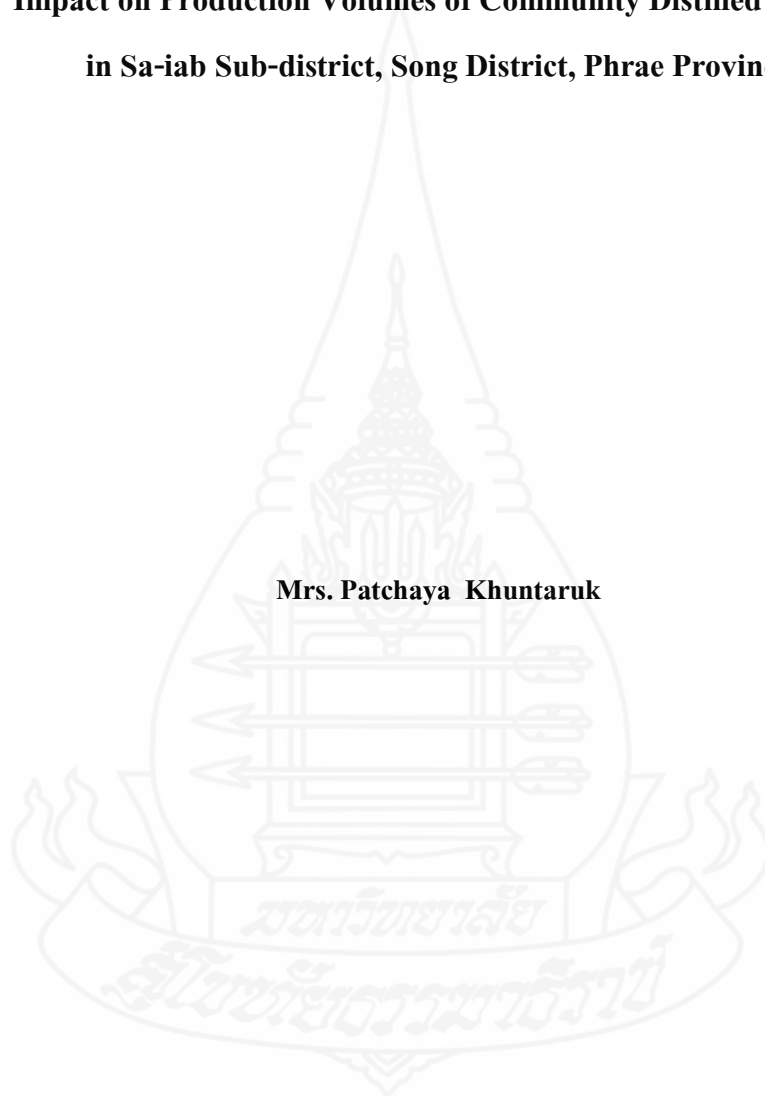

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกบริหารสาธารณสุข สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Alcohol Consumption Behaviors among People and Alcohol Tax Increment
Impact on Production Volumes of Community Distilled Liquor
in Sa-iab Sub-district, Song District, Phrae Province**

Mrs. Patchaya Khuntaruk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Health in Public Health Administration

School of Health Sciences

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษี
สรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ
อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ชื่อและนามสกุล นางพัชยา ชันทะรัมย์

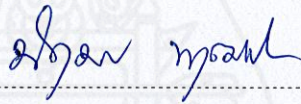
วิชาเอก บริหารสาธารณสุข

สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เพ็ญศิริินภา

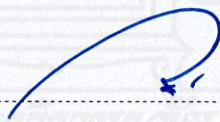
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

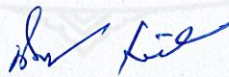
ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรสุมน พงศ์ภิญโญ)

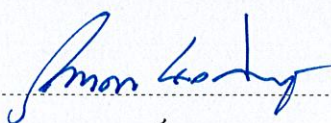
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เพ็ญศิริินภา)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

๓๗

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ผู้วิจัย นางพัชยา ขันทะรักษย์ รหัสนักศึกษา 259500643 **ปริญญา** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล (2) รองศาสตราจารย์ ดร.นิศยา เพ็ญศิริภา
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดในเรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุราของประชาชน 2) พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชน 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชน 4) ความสัมพันธ์ของลักษณะโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะคิดต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชนต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชน และ 5) ปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) ประชาชน อายุ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 250 คน จากจำนวนทั้งหมด 3,745 คน ในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ใช้การสุ่มแบบเป็นระบบ และ 2) โรงงานสุรากลั่นชุมชน จำนวน 110 โรง จากจำนวนโรงงานทั้งหมด 132 โรง ใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย เก็บข้อมูลประชาชนด้วยแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคด้านความรู้ การรับรู้ และทักษะคิด เท่ากับ 0.81, 0.87 และ 0.88 ตามลำดับ และเก็บข้อมูลโรงงานด้วยแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคด้านทักษะคิด เท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 40.84 ปี และมีบุคคลในครอบครัวดื่มสุรา ร้อยละ 83.20 มีความรู้และการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุราอยู่ในระดับต่ำและมีทักษะคิดต่อเรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุราอยู่ในระดับดี 2) กลุ่มตัวอย่างมีการดื่มสุรา ร้อยละ 52.40 3) เพศ สถานภาพและการมีบุคคลดื่มสุราในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$ 4) จำนวนคนงาน เงินทุนหมุนเวียน ปริมาณการซื้ออาหารแสดมปีต่อเดือนและทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$ และ 5) ปริมาณการผลิตสุราหลังการปรับภาษีของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ต่ำกว่าปริมาณก่อนการปรับขึ้นภาษีสุรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

คำสำคัญ พฤติกรรมการบริโภคสุรา, โรงงานสุรากลั่นชุมชน, พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต

พ.ศ. 2560, พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

Thesis title: Alcohol Consumption Behaviors among People and Alcohol Tax Increment Impact on Production Volumes of Community Distilled Liquor in Sa-iab Sub-district, Song District, Phrae Province

Researcher: Mrs. Patchaya Khuntaruk; **ID:** 2595000643:

Degree Master of Public Health; **Thesis advisors:** (1) Dr.Theerawut Thammakun, Assistant Professor; (2) Dr.Nittaya Pensirinapa, Associate Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The purposes of this survey research were to study 1) people's personal factors, knowledge, perception and attitude on excise taxes and laws relating to alcohol or liquor 2) people's alcohol consumption behaviors, 3) relationship between people's personal factors, knowledge, perception, as well as attitudes and their behavior related to alcohol consumption 4) association between community distilled liquor factories' characteristics as well as local liquor factory operators' attitudes towards the liquor tax increase and the local liquor production volumes, and 5) production volumes of local liquor before and after the 2017 liquor tax increase imposed by the Excise Department, all in Sa-iap sub-district, Song district, Phrae province.

The study was conducted in samples of 1) 250 residents selected out of 3,745 people aged 15 years and over, using systematic sampling, in Sa-iap sub-district and 2) 110 community distilled liquor factories randomly selected from 132 such factories in the sub-district. Data were collected using questionnaires with Cronbach's alpha coefficients of 0.81, 0.87, and 0.88 for people's knowledge, perception and attitudes, respectively, and 0.88 for factory operators' attitudes. The data were then analyzed to determine frequencies, percentages, means, standard deviations; and multiple regression, logistic regression, and t-test were performed.

The results revealed that: 1) among all respondents, 58.00% were males, aged 40.84 years on average, 83.20% of their family members were drinkers; they had a low level of knowledge and perceptions regarding excise taxes and alcohol-related laws, and had good attitudes towards such taxes and laws; 2) 52.40% of all respondents were drinkers; 3) all respondents' gender, marital status and having alcohol drinking family members were significantly associated with alcohol drinking behaviors, p -value < 0.05 ; 4) the number of workers, working capital amounts, amounts of monthly revenue-stamp purchases, and tax/law-related attitudes were significantly associated with the amounts of local liquor produced (p -value < 0.05); and 5) the local liquor production volumes after the 2017 liquor tax increase was imposed by the Excise Department were significantly lower than the volumes before the tax increase (p -value < 0.05).

Keywords: alcohol consumption behavior; community distilled liquor factory; Excise Tax Act B.E.2560 (2017); Alcoholic Beverage Control Act B.E.2551 (2008)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เพ็ญศิริินภา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิ โปธิพิมพ์ อาจารย์ทิพย์รัตน์ ธรรมกุล นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค และนายชาติรี แมตลี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ที่ช่วยให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง จนงานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรสุมน พฤติภิญโญ คณะสาธารณสุขศาสตร์ ภาควิชาบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดามารดา พี่น้อง ครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนเป็นอย่างดียิ่งตลอดมา

พัชยา จันทร์รักษ์

มกราคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
กรอบแนวคิด	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
สถานการณ์สุรากับบริบทตำบลสะเอียบ	9
ภาษีสรรพสามิตที่เกี่ยวข้องกับสุรา	10
กฎหมายและมาตรการควบคุมการดื่มสุรา	11
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	14
ทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมผู้ผลิต	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
การรับรองจริยธรรมการวิจัย	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	33
ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความรู้ การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สุรา และพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุรากับค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ..	36
ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมกร บริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่	48
ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	51
ส่วนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา ด้วยค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงาน สุรากลั่นชุมชน	52
ส่วนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน และ ทัศนคติต่อปริมาณการผลิตสุรา	54
ส่วนที่ 7 เปรียบเทียบปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชนของโรงกลั่นสุราก่อนและหลังการ ปรับราคาสุราตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต โดยสถิติ Paired Sample T-test	57
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการวิจัย	59
อภิปรายผล	64
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	76
ก แบบสอบถามชุดที่ 1	77
ข แบบสอบถามชุดที่ 2	86
ค หนังสืออนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	90
ประวัติผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค แบบสอบถามด้านความรู้.....	28
ตารางที่ 3.2 การแปลผลแบบสอบถามด้านความรู้.....	29
ตารางที่ 3.3 การแปลผลแบบสอบถามด้านการรับรู้.....	30
ตารางที่ 3.4 การแปลผลแบบสอบถามด้านทัศนคติ.....	30
ตารางที่ 3.5 การแปลผลแบบสอบถามด้านทัศนคติ.....	31
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไป	34
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.ปี2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับคะแนน	36
ตารางที่ 4.3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกรายข้อ	37
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของการรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับคะแนน	40
ตารางที่ 4.5 การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกรายข้อ.....	40
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับคะแนน	42
ตารางที่ 4.7 ทัศนคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายข้อ.....	43
ตารางที่ 4.8 แสดงพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่.....	44
ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมการ บริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยการวิเคราะห์ แบบ Bivariate ด้วย Logistic regression	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมกา
บริโภคราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยวิเคราะห์
แบบ Multivariate ด้วย Logistic regression 50

ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหา
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....51

ตารางที่ 4.12 ระดับทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน.....53

ตารางที่ 4.13 วิเคราะห์ทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน
รายชื่อ.....53

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะคิด ต่อปริมาณการ
ผลิตสุรา โดยการวิเคราะห์แบบ Bivariate ด้วยสถิติ Linear regression.....55

ตารางที่ 4.15 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะคิด ต่อ
ปริมาณการผลิตสุรา โดยการวิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วยสถิติ Multiple
Linear regression.....56

ตารางที่ 4.16 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะคิด ต่อ
ปริมาณการผลิตสุราโดยการวิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วยสถิติ Linear
regression.....57

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่ก่อนและหลังการปรับ
ขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560.....58

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สุราเป็นเครื่องดื่มที่อยู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน การบริโภคสุรามักเกิดขึ้นเมื่อมีเทศกาลงานรื่นเริง และยังมีความเชื่อเรื่องการบริโภคเพื่อสุขภาพ เช่น ยาโดง โดยเอายามาผสมหรือคองกับสุรา เชื่อว่าช่วยบำรุงร่างกาย บำรุงโลหิต รักษาอาการปวดเมื่อย ทำให้เจริญอาหาร ความจริงแล้วส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในยาโดงนั้นมีค่อนข้างสูง ดังนั้น การบริโภคยาโดงก็คือการบริโภคสุรานั่นเอง นอกจากนี้ ในบางครั้งจะพบทัศนคติของคนไทยที่มีต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะที่ส่งเสริมการบริโภคโดยไม่รู้ตัว เช่น การวางขวดสุราไว้ในห้องรับแขกตามบ้าน ในงานเลี้ยงสังสรรค์หรืองานฉลองตามประเพณีต่างๆ มักจะพบเห็นการบริโภคสุรากันเป็นเรื่องปกติ แต่ปัจจุบันการบริโภคสุรานี้เกิดความแพร่หลายขึ้นและมีการบริโภคสุราอย่างกว้างขวาง(สารานุกรมไทย,2555)

ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2560 พบว่า ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 55.9 ล้านคน ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบปีที่ผ่านมา 15.9 ล้านคน (ร้อยละ 28.4) เป็นผู้ดื่มสม่ำเสมอ 6.98 ล้านคน (ร้อยละ 12.5) และเป็นผู้ที่ดื่มนานๆครั้ง 8.91 ล้านคน (ร้อยละ 15.9) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการดื่มสุราสูงสุด (ร้อยละ 36.0) กลุ่มอายุ 20-24 ปี และ 45-49 ปี มีอัตราการดื่มสุราใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 33.5 และ 31.1 ตามลำดับ ผู้สูงอายุ มีอัตราการดื่มสุรา ร้อยละ 15.2 สำหรับกลุ่มเยาวชน (อายุ 15-19 ปี) มีอัตราการดื่มสุรต่ำสุด (ร้อยละ 13.6) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า จังหวัดที่มีอัตราผู้ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สม่ำเสมอ เกินกว่าร้อยละ 40 มีจำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย (ร้อยละ 45.3) จังหวัดลำพูน (ร้อยละ 44.1) จังหวัดพะเยา (ร้อยละ 44.0) จังหวัดน่าน (ร้อยละ 42.4) และ จังหวัดสุรินทร์ (ร้อยละ 40.6) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

สุราเป็นสาเหตุของการตายของคนไทยหลายโรคจากรายงานภาวะโรค NCDs (Global Status Report on Noncommunicable Disease 2014) ขององค์การอนามัยโลก พบว่า ในปี พ.ศ. 2555 การเสียชีวิตทั่วโลกมากกว่า ร้อยละ 50 สัมพันธ์กับโรค NCDs และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีผู้เสียชีวิตทั่วโลกปีละ ประมาณ 3.3 ล้านคน หรือร้อยละ 5.9 และทำให้เกิดความสูญเสียปีสุขภาวะ (disabilityadjusted life years; DALYs) ร้อยละ 5.1 ของภาวะโรคทั่ว

โลก(WHO,2557)จากรายงานภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทยล่าสุด ปีพ.ศ.2556 พบว่าการเสพติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ประชากรชายไทยสูญเสียปีสุขภาวะจากภาวะบกพร่องทางสุขภาพ นับรวมเป็น 496,000 ปีของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (Year Lost due to Disability; YLD) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22.3 ของปีแห่งการสูญเสียจากภาวะบกพร่องทางสุขภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับสาเหตุอื่นๆแล้ว การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสาเหตุอันดับหนึ่งของการสูญเสียปีสุขภาวะ ในประชากรชาย โดยสูงถึง 537,000 ปี หรือร้อยละ 8.8 ของการสูญเสียปีสุขภาวะทั้งหมดและเป็นสาเหตุหลักของการสูญเสียปีสุขภาวะอันดับหนึ่ง ในประชากรชายกลุ่มอายุ 30-59 ปี และอันดับสามในประชากรชายกลุ่มอายุ 15-29ปี(ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2559)ทฤษฎีที่อธิบายกลไกขอผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ได้รับความเชื่อถือเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2546 ได้กล่าวว่า รูปแบบการบริโภค (pattern) และปริมาณที่บริโภค (volume) จะก่อให้เกิดผลกระทบ 4 ด้าน ดังนี้ (1) ผลกระทบทางสุขภาพแบบเฉียบพลัน เช่น การบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุต่างๆ เป็นต้น (2) ผลกระทบทางสุขภาพแบบเรื้อรัง เช่น โรคมะเร็งต่างๆ เป็นต้น (3) ผลกระทบทางสังคมแบบเฉียบพลัน เช่น อาชญากรรม เป็นต้น และ (4) ผลกระทบทางสังคมแบบเรื้อรัง เช่น ปัญหาครอบครัว การว่างงาน เป็นต้น โดยผ่าน 3 กลไก ได้แก่ ความเป็นพิษของแอลกอฮอล์ (toxicity), ความมึนเมา (intoxication) และการเสพติด (dependence) (Jurgen Rehm,2551)

กระทรวงสาธารณสุขได้ทำงานร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.),สถาบันวิจัยสุรา, กรมสรรพสามิต และองค์กรหลักอีกหลายองค์กรได้นำเนินนโยบายเพื่อลดปริมาณการบริโภคสุราของคนไทย ได้แก่ 1) มาตรการด้านภาษีและการควบคุมการผลิต จำหน่ายและนำเข้า 2) มาตรการเข้าถึงและการซื้อ 3)มาตรการลดและป้องกันปัญหาการสูญเสียจากการบริโภค 4)มาตรการรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้น เข้าถึง ต่อเนื่อง 5)มีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ , 2550)

การเพิ่มภาษีสุรา เป็นหนึ่ง ในมาตรการในการลดการบริโภคสุราทางด้านภาษี ตามยุทธศาสตร์ที่หนึ่ง ควบคุมการเข้าถึงทางเศรษฐศาสตร์และทางกายภาพ ตามยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ พ.ศ.2560 - 2563 โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะทำให้ประชาชนลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้นจากราคาที่สูงมากขึ้น นับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2556 ระบบภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยปรับเปลี่ยนมาเป็นระบบที่จัดเก็บตามมูลค่าและตามปริมาณ(ระบบหนึ่งบวกหนึ่ง) โดยเก็บภาษีจากอัตราตามปริมาณซึ่งคำนวณมูลค่าจากปริมาณดีกรีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บวกกับมูลค่าภาษีซึ่งคำนวณจากมูลค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ราคา

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยที่ราคาที่แท้จริงสำหรับยี่ห้อที่เป็นที่นิยมมีทั้งที่แนวโน้มเพิ่มขึ้น คงที่และลดลง(ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2559)

ตั้งแต่การดำเนินงานด้านภาษีของกรมสรรพสามิต ใน พ.ศ. 2556มีการคาดการณ์ว่าจะสามารถทำให้แนวโน้มการบริโภคสุราของประชาชนลดลง แต่จากการเก็บข้อมูลของสำนักสถิติแห่งชาติกลับพบว่าอัตราการบริโภคของประชาชนกลับเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อารยา งามล้วนและคณะ(2557) ที่อธิบายถึงปัจจัยด้านราคาและภาษีสุราที่ไม่มีผลต่อยอดจำหน่ายสุราใน พ.ศ. 2547 – 2557 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง(2552) ศึกษาเรื่องโครงสร้างอัตราภาษีสุราและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีมีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราอย่างไร ทั้งนี้ เนื่องจากสุราเป็นสินค้ามีความยืดหยุ่นต่อราคาน้อยมาก ซึ่งหมายถึงความต้องการบริโภคสุราลดลงน้อยกว่าราคาสุราที่ปรับเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพของนโยบายภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการควบคุมการบริโภคขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ปัจจัยหนึ่งคือ ลักษณะที่นักบริโภคตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงราคาขายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สาเหตุหนึ่งว่าการเพิ่มภาษีอาจไม่มีผลเท่าที่ควร คือ การที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความยืดหยุ่นทางราคา (price elasticity) ต่ำ กล่าวคือ นักบริโภคอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงการบริโภคมากนัก (นพพล วิทย์วงพงศ์, 2557)ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ (2552) ได้ศึกษา โครงการวิเคราะห์ผลกระทบการขึ้นภาษีสุราและพรบ.ควบคุมการบริโภคสุรา เพื่อนำเสนอต่อกรมสรรพสามิต โดยผลการศึกษาด้านอุปสงค์ต่อสุรจากการสำรวจผู้บริโภคในครัวเรือน พบว่าค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของสุราเกือบทุกชนิดค่อนข้างต่ำ (-0.32 ถึง -0.70) ยกเว้นเบียร์ดีในประเทศ (-0.21)และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ของสุราเกือบทุกชนิดค่อนข้างต่ำมากโดยมีค่าใกล้ศูนย์

การผลิตสุรากลั่นในตำบลสะเอียบ เป็นอาชีพที่มาจากภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ถูกสืบทอดเป็นมรดกชุมชนมาอย่างยาวนาน ซึ่งในสมัยก่อนเป็นการผลิตเพื่อดื่มในครัวเรือนเท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน จึงออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) อนุญาตให้ผลิตและจำหน่ายสุราชุมชนอย่างเสรี และประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 4) อนุญาตให้ผลิตและจำหน่ายสุรากลั่นชุมชนอย่างเสรี (เสก เมธาสุรารักษ์, 2552) จากประกาศดังกล่าว ทำให้ประชาชนจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนและ ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการสุรากลั่นชุมชน ทำให้จากการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อจำหน่าย ปัจจุบันตำบลสะเอียบ เป็นแหล่งผลิตสุรากลั่นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดแพร่ และจังหวัดแพร่เป็นแหล่งผลิตสุราที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ (องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559) จากทะเบียนผู้ประกอบการผลิตสุราของ

องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ พบว่ามีโรงงานผลิตในปี 2559 และ 2560 เท่ากับ 144 โรง และ 132 โรง ตามลำดับ มีข้อมูลการซื้ออาคารเสตมป์สุราขาวและไวน์ ปี 2559 จำนวน 493 ล้านบาท (องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559) สำหรับในส่วนของผู้บริโภคจากการเก็บข้อมูลของ องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบใน พ.ศ. 2559 พบว่า มีผู้ดื่มสุราเป็นประจำ จำนวน 554 คนและ ดื่มสุรานานๆครั้ง จำนวน 739 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559) ซึ่งจำนวนผู้ดื่ม เพิ่มขึ้นจากข้อมูลการสำรวจใน พ.ศ. 2558 ร้อยละ 3.5

จากการศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมา ไม่พบว่ามีการศึกษาวิจัยในเรื่องของพฤติกรรม การบริโภคสุรารวมถึงการศึกษาในเรื่องของภาษีที่มีความเกี่ยวข้องกับปริมาณการผลิตสุราของ ประชาชนในพื้นที่ตำบลสะเอียบทั้งที่เป็นพื้นที่ที่มีจำนวน โรงงานสุรากลั่นชุมชนมากที่สุดใน จังหวัดแพร่ มีเพียงข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของประชาชนที่จัดทำขึ้นโดย หน่วยงานส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาพฤติกรรม การบริโภคสุราของประชาชน ตำบลสะเอียบ และศึกษาถึงปริมาณการผลิตสุราของ โรงงานสุรากลั่นชุมชนในตำบลสะเอียบ เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสำหรับวางแผนการแก้ไขปัญหาหรือการสร้างมาตรการในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ตำบล และเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรม การบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดและ พฤติกรรม การบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะ โรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะคิดต่อการขึ้น ภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชน ต่อปริมาณการผลิตสุรา

2.5 เพื่อศึกษาปริมาณการผลิตสุราของ โรงงานสุรากลั่นชุมชนที่จำหน่าย ภายในประเทศของตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุรา ของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรามีความสัมพันธ์กับการการบริโภครสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ

3.2 ปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชนในตำบลสะเอียบ ช่วงก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีความแตกต่างกัน

3.3 ลักษณะของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชนมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการผลิตสุรา

4. นิยามศัพท์

4.1 พฤติกรรมการบริโภครสุรา หมายถึง การกระทำหรือแสดงออกถึงการดื่มหรือไม่ ดื่มสุรากลั่นชนิดสุราขาว ข้อมูลการดื่มสุราครั้งแรก ประเภทสุราที่ดื่ม ยี่ห้อสุราที่ดื่ม ความแรงของสุราที่ดื่ม เหตุผลที่ดื่มสุรา ความถี่ในการดื่มสุรา ลักษณะการดื่มสุรา ช่วงเวลาในการดื่มสุรา ระยะเวลาในการดื่มสุรา สถานที่ดื่มสุรา ปริมาณการดื่มสุรา บุคคลสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสุรา แหล่งซื้อสุรา ช่วงเวลาในการซื้อสุรา และปริมาณการดื่มสุรา ความถี่ในการดื่มสุรา เมื่อราคาสุรามีราคาแพงขึ้น ของประชาชนที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ในพื้นที่ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

4.2 ความรู้เรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

4.2.1 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 หมายถึง ความรู้ในเรื่องการประกาศใช้พระราชบัญญัติ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ อัตราภาษีแบบใหม่ ค่าจัดความ ประเภทของสุราในพระราชบัญญัติ สัญลักษณ์การเสี่ยภาษีสรรพสามิต และการใช้ประโยชน์จากภาษีสุราในการแก้ไขปัญหา

4.2.2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หมายถึง ความรู้ในเรื่องการจำกัดการดื่มสุราในสถานที่ต่างๆ การจำกัดการจำหน่ายสุราในสถานที่ต่างๆ การจำกัดการจำหน่ายสุราให้กับบุคคล การจำกัดการจำหน่ายสุราที่เกี่ยวกับวันเวลา การจำกัดการขายสุราที่เกี่ยวกับวิธีการขายสุรา และการห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4.3 การรับรู้เรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา หมายถึง

4.3.1 การรับรู้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริง การรับทราบข้อมูลและประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 โดยวัดจากประเด็นดังนี้ ราคาสุราในปัจจุบันเมื่อเทียบกับราคารายปีที่แล้ว ราคาสุราหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา วัตถุประสงค์ของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา โทษของการผลิตสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ขนาดของเครื่องต้มสุรา ขนาดของแรงงานในโรงงานสุรากลั่นชุมชน โทษของการจำหน่ายสุราเถื่อน และการเปลี่ยนแปลงสุราในลักษณะต่างๆโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.3.2 การรับรู้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริงการรับทราบข้อมูลและประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยวัดจากประเด็น การจำกัดการจำหน่ายสุราที่เกี่ยวข้องวันและเวลา การจำกัดการจำหน่ายสุราให้กับบุคคล การจำกัดการจำหน่ายสุราที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ การจำกัดการดื่มสุราที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โทษและพินัยของการดื่มสุราที่ระบุนบนฉลากบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4.4 ทักษะคดีเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา หมายถึง

ความรู้สึกนึกคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากประเด็น ปริมาณการบริโภคสุราในชุมชน การเข้าถึงสุรา การจำกัดเวลาในการจำหน่าย การจำกัดสถานที่ในการบริโภคสุรา มาตรการโฆษณา มาตรการควบคุมการดื่มสุรา มาตรการให้ความรู้ และรณรงค์ การจำกัดเวลาในการจำหน่ายสุรา

4.5 สุรากลั่นชุมชน หมายถึง สุรากลั่น ชนิดสุราขาว มีความแรงของแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี แต่ไม่เกิน 40 ดีกรี ตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำและขายสุรากลั่นชุมชน พ.ศ.2546 ลงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2546

4.6 โรงงานสุรากลั่นชุมชน หมายถึง โรงงานสุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยมีการผลิตสุรากลั่นชนิดสุราขาว มีความแรงของแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี แต่ไม่เกิน 40 ดีกรี ในที่นี้จะศึกษาเฉพาะสุรากลั่นชุมชนที่จำหน่ายภายในประเทศของตำบลสะเอียบ

4.7 ผู้ผลิตสุรา หมายถึง ผู้ที่ผลิตสุรากลั่นชุมชนที่ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องกับกรมสรรพสามิตและมีเขตการผลิตในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

4.8 ปริมาณการผลิตสุรา หมายถึง ปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชนต่อเดือนใน พ.ศ. 2559 - 2561 หน่วยนับเป็นลิตร

4.9 ความแรงของสุราที่ผลิต หมายถึง สุราที่มีความแรงที่ 28 ดีกรี 30 ดีกรี 35 ดีกรี และ 40 ดีกรี

4.10 เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง เงินทุนที่โรงงานสุรากลั่นชุมชนใช้หมุนเวียนสำหรับการดำเนินงานก่อนที่จะได้รับเงินสดจากการขายสุรา

4.11 ภาษีสรรพสามิตสุรา หมายถึง การจัดเก็บภาษีในสัดส่วนตามมูลค่าและตามปริมาณ ของกรมสรรพสามิตสุรา ณ วันที่ 16 เดือนกันยายน พ.ศ. 2560 (พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560)

4.12 ทักษะคิดต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน หมายถึง

ความรู้สึกนึกคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 จากประเด็น ปริมาณการผลิตสุรา ปริมาณการจำหน่ายสุรา ภาระหนี้สิน ปริมาณการจำหน่ายตามประเภทความแรงของสุรากลั่น ต้นทุนการผลิต จุดประสงค์ของการขึ้นภาษี การต่อใบอนุญาต การขยายกิจการ

ความรู้สึกนึกคิดทั้งเชิงบวกและเชิงลบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสุราในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จากประเด็นดังนี้ ปริมาณการบริโภคสุราในชุมชน การเข้าถึงสุรา การจำกัดเวลาในการจำหน่ายสุรา การจำกัดพื้นที่ในการโฆษณาสุรา มาตรการควบคุมการดื่มสุรา มาตรการให้ความรู้ การโน้มน้าว การรณรงค์แบบการสื่อสารทางเดียว

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

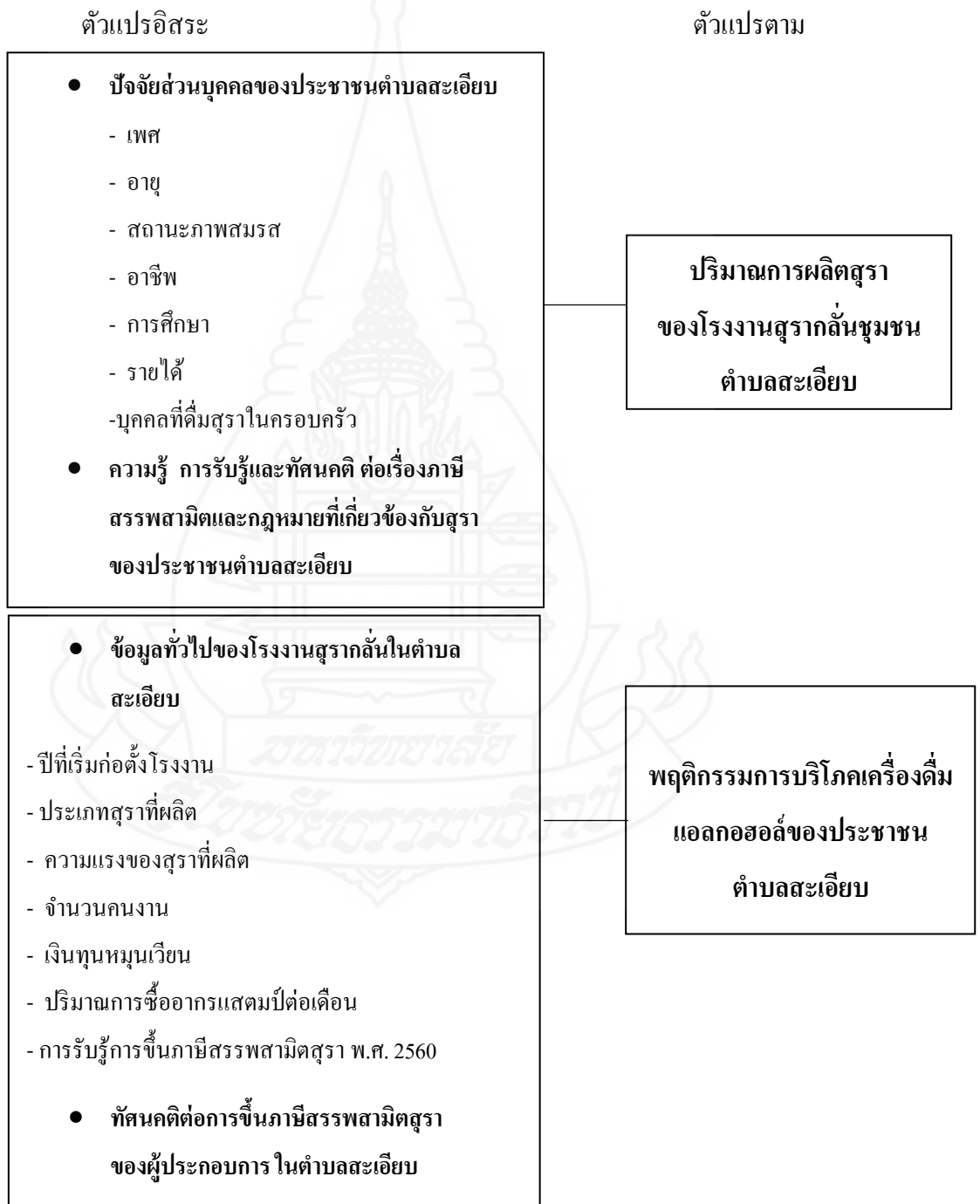
5.1 เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิจัยเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราในชุมชนตำบลสะเดียบ

5.2 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดและดำเนินนโยบายในการลดการบริโภคสุราของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.3 เพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรการ พิจารณาแนวทางช่วยเสริมพลังในการขับเคลื่อนมาตรการที่มีอยู่หรือแก้ไขปรับปรุงมาตรการเดิมให้เหมาะสมและมีประสิทธิผลมากขึ้น

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 นั้น มีปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ดังแสดงในกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional survey research) โดยศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและศึกษาปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่จำหน่ายภายในประเทศของ ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มีการทบทวนวรรณกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการในการกำหนดขอบเขตของการศึกษา คำถามการศึกษา ระเบียบวิธีการศึกษา และการอภิปรายผล ซึ่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. สถานการณ์สุรากับบริบทตำบลสะเอียบ
2. ภาษีสรรพสามิตที่เกี่ยวข้องกับสุรา
3. มาตรการควบคุมการดื่มสุรา
4. ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สถานการณ์สุรากับบริบทตำบลสะเอียบ

1.1 พฤติกรรมการดื่มสุรา

พฤติกรรมการดื่มสุราของประชาชนในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จากการสำรวจขององค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมการสุรา ร้อยละ 23.51 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยดื่มสุราเป็นประจำ ร้อยละ 10.07 และดื่มสุรานานๆครั้ง ร้อยละ 13.43 และในกลุ่มผู้ที่มีอาชีพทำสุรากลั่นชุมชนพบว่ามากกว่าร้อยละ 50.00 ดื่มสุราหลังจากเลิกงาน(องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559)

1.2 สุรากลั่นชุมชน

การผลิตสุรากลั่นในชุมชนตำบลสะเอียบ เป็นภูมิปัญญาพื้นพื้นที่สืบทอดกันมา จากบรรพบุรุษมายาวนานกว่า 200 ปี โดยสมัยก่อนนั้นจะเป็นการทำสุราเพื่อดื่มในครัวเรือน เพื่อประกอบพิธีต่างๆ ซึ่งในสมัยก่อนการผลิตสุราในชุมชนยังถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายเนื่องจากยังไม่ได้ชำระภาษีให้ให้กับรัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการผลิตสุราเสรีขึ้น เพื่อเป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจในชุมชน โดยมีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีการบริหารสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 เป็นการอนุญาตให้ผู้ผลิตรายย่อยสามารถผลิตและจำหน่ายสุราพื้นเมืองทั้งประเภทสุราแช่และสุรากลั่นได้อย่างเสรีมากขึ้น นโยบายดังกล่าวทำให้มีโรงงานผลิตสุรารายย่อยเกิดขึ้นจำนวนมากในชุมชนและต่อมามีมติเห็นชอบนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนของรัฐบาล โดยส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรทำสุรากลั่นชุมชน โดยการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่เหมาะสมและถูกกฎหมาย เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทำให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมสรรพสามิต ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดเก็บภาษีออกใบอนุญาตให้ประกอบการและตรวจปราบปรามผู้กระทำความผิด ต้องเข้าไปช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจในชุมชน โดยการเข้าไปให้ความรู้แก่ ประชาชนและผู้ประกอบการเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายสุราชุมชนอย่างถูกต้อง และได้มีประกาศกรมสรรพสามิตเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำสุรากลั่นชุมชน พ.ศ. 2546 ทำให้มีการผ่อนปรนกฎระเบียบต่างๆ ลง โดยผู้ขออนุญาตต้องเป็นสหกรณ์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน องค์กรเกษตรกร นิติบุคคลและกลุ่มเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ที่สถานที่ทำสุราตั้งอยู่ และขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการสุรากลั่นชุมชน ทำให้จากการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อจำหน่าย โดยปัจจุบันมีโรงงานสุรากลั่นที่ขึ้นทะเบียนและมีการประกอบกิจการทั้งหมดจำนวน 132 โรง

2. ภาษีสรรพสามิตที่เกี่ยวข้องกับสุรา

2.1 ความหมาย

ภาษี หมายถึง เงินที่มีกฎหมายกำหนดให้รัฐหรือท้องถิ่นเรียกเก็บจากบุคคลในเหตุต่าง ๆ เช่น การมีรายได้ การมีทรัพย์สิน การประกอบกิจการ การบริโภค เพื่อใช้จ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

ภาษีสรรพสามิต หมายถึง ภาษีที่กรมสรรพสามิตเรียกเก็บจากสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้าและการให้บริการในทางธุรกิจตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ภาษียรถยนต์ ภาษีสุรา (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

2.2 ระบบการจัดเก็บภาษีศุลกากรของประเทศไทย

2.2.1 ภาษีศุลกากร(Customs Duty) เก็บเฉพาะสินค้านำเข้า เช่น สุรา ซึ่ง

เก็บอัตรา ร้อยละ 60 ของราคา C.I.F. (Cost Insurance and Freight) ผู้ที่นำเข้าต้องยื่นใบอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมขอซื้อแสตมป์สุรา(เสียภาษี) ณ ด่านศุลกากรที่ได้รับใบอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อนำไปติดที่ภาชนะบรรจุสุราก่อนขนผ่านด่านศุลกากร

จากนั้นยื่นชำระภาษี ณ กรมศุลกากรพร้อมชำระอากรขาเข้า โดยนำหลักฐานประกอบมายื่นที่สำนักงานสรรพสามิต พื้นที่เพื่อให้ตรวจสอบ ทั้งนี้ ต้องกรอกแบบแจ้งขอปิดแสตมป์สุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่แห่งท้องที่ปฏิบัติพิธีการตรวจปล่อยสินค้าตั้งอยู่จะดำเนินการ จ่ายแสตมป์ให้ผู้นำเข้าแสตมป์ ไปปิดสุราที่นำเข้าภายใต้การ ควบคุมของเจ้าหน้าที่ต่อไป(คลินิกภาษี กระทรวงการคลัง , 2560)

2.2.2 ภาษีสรรพสามิตสุรา (Excise Tax) เก็บเฉพาะสินค้าที่มีอันตรายต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นสินค้านำเข้าหรือสินค้าในประเทศ เพื่อให้ราคาสูงขึ้นทำให้ปริมาณการใช้ไม่มากเกินไป ซึ่งสุราก็เป็นสินค้าหนึ่งที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต ปัจจุบันเก็บในอัตราที่กรมสรรพสามิตกำหนดโดยคิดจากวิธีคิด 2 วิธีคือ

1) วิธีคิดภาษีตามปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์หมายถึง การเก็บภาษีโดยคำนวณจากปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ที่มีอยู่ในภาชนะบรรจุจริงๆ ไม่ได้คิดจากปริมาณน้ำที่ผสมอยู่ และไม่คำนึงถึงราคาขาย

$$\text{สูตรคำนวณคือ} = \frac{\text{ขนาดภาชนะ (ลิตร)} \times \text{ดีกรี} \times (\text{อัตราภาษี})}{100}$$

2) วิธีคิดภาษีตามมูลค่าหมายถึง การเก็บภาษีคำนวณจากราคาขายปลีกแนะนำไม่รวม VAT

$$\text{สูตรคำนวณคือ} = \text{ราคาขายปลีกแนะนำไม่รวม VAT} \times \text{อัตราภาษี}$$

2.2.3 ภาษีท้องถิ่น (Local Tax) เป็นภาษีที่เก็บเพื่อเป็นรายได้ของท้องถิ่นนั้นๆ โดยเก็บในอัตรา ร้อยละ 10 ของภาษีสรรพสามิต

2.2.4 ภาษีสุราและบุหรี่เพื่อสุขภาพ (Health Tax) เป็นภาษีที่นำเข้ากองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดจากสุราและบุหรี่ โดยเก็บในอัตรา ร้อยละ 2 ของอัตราภาษีสรรพสามิต

2.2.5 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากบุคคลที่ซื้อสินค้าหรือซื้อบริการ ปัจจุบันเก็บในอัตรา ร้อยละ 7

3. กฎหมายและมาตรการควบคุมการดื่มสุรา

3.1 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)
มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

มาตรา 152

“สุรา” ให้ความหมายรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา แต่ไม่รวมถึงเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกินศูนย์จุดห้าดีกรี

“สุราแช่” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่น และให้ความหมายรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย

“สุรากลั่น” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้ความหมายรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย

3.1.1 การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีสรรพสามิต ตามกฎกระทรวงกำหนดพิกัดอัตรา
ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

1) การจัดเก็บภาษีสุราคงการจัดเก็บภาษีแบบระบบผสม ทั้งในอัตราตามมูลค่าเพื่อสะท้อนถึงความฟุ่มเฟือย และอัตราตามปริมาณเพื่อสะท้อนถึงหลักสุขภาพ ซึ่งสร้างความโปร่งใสและเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีมากยิ่งขึ้น

2) ปรับลดภาษีตามมูลค่าและเพิ่มอัตราภาษีตามปริมาณ (แรงแอลกอฮอล์) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยคำนึงถึงสุขภาพมากยิ่งขึ้น โดยอัตราภาษีใหม่จะไม่ทำให้มีภาระภาษีเพิ่มขึ้นมากนัก ตามหลักรายได้คงที่ (Revenue Neutrality)

3) ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคสุราที่มีดีกรีต่ำ และลด

ปัญหาสุราเถื่อน

4) ปรับลดอัตราภาษีตามมูลค่า เนื่องจากฐานภาษีได้ปรับจากราคาขายส่งช่วงสุดท้ายเป็นราคาขายปลีกแนะนำ

3.2 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551
มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

มาตรา 2

ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

- 2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 3) สถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 4) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- 5) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- 6) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- 7) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

โดยทั่วไป

- 8) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน

- 9) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา 28

ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้ บทบัญญัติในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา 29

ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และบุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา 31

ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภครองเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- 1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่ เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา
- 2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนส่วนบุคคล
- 3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนบุคคล หรือสโมสร หรือ การจัดเลี้ยงตามประเพณี
- 4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักผ่อนส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

5) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือ ร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน โดยทั่วไป สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา 32

ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้ดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้ กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของ เครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

4. ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(นพพล วิทย์วรพงศ์, 2557)

4.1 ทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Theory)

เศรษฐศาสตร์เชื่อว่าผู้บริโภคต้องการให้ตนเองมีความพอใจจากการบริโภคสูงสุด ความพอใจจากการบริโภคนี้สามารถวัดได้ในระดับปัจเจกบุคคลที่เรียกว่า “อรรถประโยชน์” (Utility) เมื่อผู้บริโภคมีข้อจำกัดทางงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถบริโภคสินค้ามากกว่าที่ตนเองมีความสามารถที่จะซื้อได้ ผู้บริโภคที่มีเหตุผลจึงต้องเลือกบริโภคในจำนวนที่เหมาะสม ตามความต้องการได้อรรถประโยชน์ที่ไม่จำกัดภายใต้งบประมาณที่มีจำกัด การเลือกจะบริโภคหรือไม่บริโภคสินค้าใดๆ ไม่ได้ขึ้นกับหลักการอรรถประโยชน์แต่ขึ้นกับ “อุปสงค์”

อุปสงค์ (demand) (มหนู โต้ะยามา, 2556) หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อมีความต้องการซื้อ ณ ราคาต่างๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ทั้งนี้ต้องเป็นการเสนอซื้อที่ผู้บริโภคมีความเต็มใจและมีความสามารถในการซื้อ

ปัจจัยกำหนดอุปสงค์

1. **ราคา** เมื่อราคาเพิ่มขึ้นผู้บริโภคจะซื้อสินค้านั้นน้อยลง ในทางตรงกันข้ามหากราคาสินค้านั้นลดลง ผู้บริโภคจะต้องการสินค้านั้นเพิ่มขึ้น

2. รายได้ เมื่อผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้บริโภคจะต้องการสินค้าเพิ่มขึ้น

3. ราคาสินค้าทดแทน (Substitutes) สินค้าหรือบริการที่ใช้แทนกันด้วย วัตถุประสงค์เดียวกันและความสามารถใช้แทนกันได้ เมื่อราคาสินค้าหรือบริการนั้นลดลง ผู้บริโภคจะต้องการหรือสินค้าหรือบริการนั้นๆเพิ่มขึ้น

4. ราคาสินค้าบริโภคร่วมกัน (Complements) เมื่อราคาของสินค้าประเภทหนึ่งลดลง ผู้บริโภคจะต้องการซื้อสินค้าประเภทนั้นมากขึ้น และซื้อสินค้าอีกประเภทมากขึ้นตามไปด้วย

5. ปัจจัยอื่นๆ เช่น รสนิยมของผู้บริโภค ซึ่งเป็นเรื่องของความชอบในการบริโภคสินค้าและบริการนั้นๆ เช่น บางคนนิยมรักษาสุขภาพด้วยการแพทย์ทางเลือก

Grossman (1972) อธิบายว่าผู้บริโภคเลือกบริโภคสินค้าหรือบริการที่มีผลเสียต่อสุขภาพ เพราะว่าสินค้าหรือบริการนั้นก่อให้เกิดความพอใจหรืออรรถประโยชน์ที่สูงกว่าผลเสียที่เกิดต่อสุขภาพของผู้บริโภคเองในแต่ละช่วงเวลา ผู้บริโภคกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย จึงไม่พิจารณาถึงผลเสียต่อสุขภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และไม่สามารถต้านทานอรรถประโยชน์ในปัจจุบันที่จะได้รับการบริโภค ขณะเดียวกัน Becker Murphy (1988) มองการบริโภคสินค้าที่มีผลเสียต่อสุขภาพและเป็นสินค้าเสพติด (Addictive good) ว่าเป็นพฤติกรรมที่มีเหตุผล โดยตั้งสมมติฐานคือสินค้าเหล่านี้ เมื่อได้เริ่มบริโภคแล้วจะสร้างความอยากในร่างกาย และเกิดความอยากมากขึ้นในช่วงเวลาถัดไป การที่จะไม่ตกอยู่ในอำนาจของสินค้าเสพติดทำได้โดย (1) ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวเลยตั้งแต่แรก และ (2) เลิกให้ได้แบบหักดิบ

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์

หมายถึง เมื่อปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่ออุปสงค์เปลี่ยนแปลงไป โดยที่ปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่ออุปสงค์ในขณะนั้น ไม่เปลี่ยนแปลง แล้วทำให้ปริมาณอุปสงค์ของสินค้าหรือบริการชนิดนั้นๆเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อยเพียงใดและในทิศทางใด ถ้าค่าที่คำนวณได้เป็นบวก แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์กับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยกำหนดอุปสงค์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าเป็นลบแสดงว่าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

โดยถ้าปัจจัยกำหนดอุปสงค์เปลี่ยนแปลงเล็กน้อยแล้วทำให้อุปสงค์เปลี่ยนแปลงมาก สินค้าชนิดนั้นถือว่าเป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นสูง ในทางตรงกันข้ามหากปัจจัยกำหนดอุปสงค์เปลี่ยนแปลงมากแต่ทำให้อุปสงค์เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย สินค้าชนิดนั้นจะเรียกว่าเป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นต่ำ และทำการควบคุมผ่านกลไกราคาได้ยาก

5. ทฤษฎีที่อธิบายพฤติกรรมผู้ผลิต (Producer Theory)

เมื่อผู้ผลิตต้องการมีกำไรจากการผลิตสูงสุด แต่มีข้อจำกัดทางด้านกระบวนการผลิต ทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามที่ต้องการ ผู้ผลิตจะเลือกผลิตในจำนวนที่เหมาะสม ตอบสนองทั้งต่อแรงจูงใจทางกำไรและผลิตภาพของกระบวนการผลิตที่มีจำกัดในเวลาเดียวกัน

อุปทาน คือ ปริมาณสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายยินดีนำเสนอออกมาขาย ณ ระดับราคาต่างๆ ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง และสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

ปัจจัยกำหนดอุปทาน

1. **ราคาสินค้าใช้ปัจจัยการผลิตร่วมกัน** ในการผลิตสินค้าจะต้องใช้ปัจจัยในการผลิตมากกว่าหนึ่งชนิด ถ้าต้นทุนที่ใช้ปัจจัยการผลิตเหล่านั้นเพิ่มขึ้น ย่อมมีผลต่อปริมาณและความสามารถในการให้บริการ

2. **ราคาสินค้าที่แย่งกันใช้ปัจจัยการผลิตหรือใช้ปัจจัยการผลิตทดแทนกัน** เช่น ในการขยายการให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนที่อาจต้องเลือกว่าเน้นความสามารถเฉพาะทางด้านใด ก็ต้องพิจารณาว่า ค่าตอบแทนที่ได้จากการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเหมือนกันนั้น การให้บริการใดให้ผลตอบแทนดีกว่า

3. **ระดับของเทคโนโลยีการผลิต** ถ้าเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตหรือให้บริการมีความก้าวหน้า ทันสมัย ย่อมทำให้สามารถผลิตสินค้าหรือให้บริการได้มากขึ้น รวดเร็ว มีคุณภาพ

ความยืดหยุ่นของอุปทาน

หมายถึง ค่าที่บอกว่าเมื่อปัจจัยที่กำหนดอุปทานเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ทำให้ปริมาณอุปทานเปลี่ยนไปมากน้อยเพียงใดและทิศทางใด ค่าความยืดหยุ่นของอุปทานที่ได้เป็นอัตราร้อยละ เช่นเดียวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์

ค่าความยืดหยุ่นของอุปทานมีมากน้อยเพียงใด พิจารณาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าว ถ้าปริมาณอุปทานเปลี่ยนแปลงในปริมาณที่มากกว่า แสดงถึงความยืดหยุ่นมาก ถ้าปริมาณอุปทานเปลี่ยนแปลงไปในสัดส่วนที่น้อยกว่าแสดงว่ามีความยืดหยุ่นน้อย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

5.1.1 พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชน

1) พฤติกรรมการดื่ม

พฤติกรรมการดื่มสุรา พ.ศ. 2554 และ 2555 เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ร้อยละ 61.30 และร้อยละ 61.00 ซึ่งให้เห็นว่าการดื่มสุราของคนไทยยังไม่มีแนวโน้มลดลง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) จากการศึกษาข้อมูลของคนไทยเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา พบว่า แต่ละเขตที่อยู่และภูมิภาคของไทยมีสัดส่วนผู้ดื่ม ไม่แตกต่างกันมาก โดยเฉลี่ยภาคกลางมี สัดส่วนนักดื่มประจำสูงสุด คือ ร้อยละ 44.30 ในขณะที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนที่ต่ำ ที่สุด คือ ร้อยละ 36.00 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2559) ผลการสัมภาษณ์พฤติกรรมการดื่มสุราของ ประชาชนใน พ.ศ. 2557 พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 54.80 ล้านคน ดื่มสุราในรอบ 12 เดือนที่แล้วประมาณ 17.70 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 32.30 ซึ่งในภาคเหนือมีข้อมูลผู้ที่ไม่เคยดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์คิดเป็นร้อยละ 42.70(สำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2557)

2) ข้อมูลการดื่มครั้งแรก

การสำรวจใน พ.ศ. 2554 พบว่าอายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ 20.40 ปี ประชากรชายที่อายุ 15 ปีขึ้นไป เริ่มดื่มที่อายุเฉลี่ย 19.40 ปี สำหรับประชากรหญิงเริ่ม ดื่มที่อายุเฉลี่ย 24.50 ปี อายุเฉลี่ยของประชากรที่เริ่มดื่มไม่แตกต่างกันมากนักในแต่ละภูมิภาค ทั้งนี้ข้อสังเกตว่า กลุ่มอายุประชากรที่มีอายุน้อย มีแนวโน้มเริ่มดื่มเร็วกว่ากลุ่มประชากรที่อายุ มากกว่า โดยผู้ชายเริ่มดื่มก่อนผู้หญิงในทุกกลุ่มอายุ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) โดยในกลุ่ม เยาวชนพบว่าอายุเฉลี่ยของเยาวชนที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกอยู่ที่ 16.17 ปี โดยเยาวชน ชายเริ่มดื่มครั้งแรก เมื่ออายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 97.30 ส่วนเยาวชนหญิง เริ่มดื่มครั้งแรก อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 88.20 (พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, 2554) และมีผลการสำรวจพบว่าประชาชนกลุ่ม ตัวอย่าง จังหวัดลพบุรี เริ่มดื่มสุราอายุต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 7.00(อดิสรณ์ หลายชูไทย, 2545) ในขณะที่สำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของ นิสิตหญิงปริญญาตรีพบว่าในกลุ่มผู้ดื่มเริ่มดื่มครั้งแรก เมื่ออายุต่ำกว่า 12 ปี ร้อยละ 2.60 และอายุ 12-18 ปี ร้อยละ 34.10 (ญาณินี น้อยพันธ์และคณะ, 2546) เป็นที่น่าสังเกตว่าคนไทยบางคนเริ่มดื่มสุราตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ก็ยังมีการศึกษาที่พบว่าอายุ เฉลี่ยที่วัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก คือ 14.70 ปี เหตุที่แตกต่างอาจเป็นผลมาจากการที่ วัยรุ่นเลียนแบบและรับเอาค่านิยมตะวันตกเข้ามาหรือจากสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่นับวันมีส่วน ให้เข้าไปสู่การเริ่มหัดดื่มได้ง่าย (ปราณี ทองคำและคณะ, 2549)

3) ประเภทสุราที่ดื่ม

การสำรวจใน พ.ศ. 2557 พบว่า ประชาชนไทยนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด (ร้อยละ 65.80) รองลงมา คือ สุราสี/สุราแดงที่มีราคาถูก (ร้อยละ 42.10) สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน (ร้อยละ 39.30) สุราสี/สุราแดงที่มีราคาแพง (ร้อยละ 12.60) และ ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น (ร้อยละ 7.30) ตามลำดับ ในส่วนภาคเหนือดื่มสุรามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.00 ของการดื่มทั้งหมดในภาคเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับนักดื่มในภาพรวมส่วนใหญ่ ที่เน้นการดื่มสุราได้แก่ สุราขาว สุราสี สุราแดง และสุราอื่นๆ ร้อยละ 51.80 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

4) เหตุผลในการดื่ม

เหตุผลสำคัญที่เริ่มดื่มสุรา อันดับหนึ่งคือเพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ ร้อยละ 41.90 อันดับสองคือตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม ร้อยละ 27.30 และอันดับสามคืออยากทดลองดื่ม ร้อยละ 24.40 ทั้งเพศชายและหญิงมีอันดับสำคัญของสาเหตุที่ เริ่มดื่ม 3 อันดับแรกเหมือนกัน แต่แตกต่างกันในสัดส่วน โดยเพศชายที่เริ่มดื่มเพราะตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม และเพราะอยากทดลองดื่มสูงกว่าหญิง ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม ร้อย ละ 29.80 และ 19.80 ตามลำดับ อยากรทดลองดื่ม ร้อยละ 26.70 และ 17.20 ตามลำดับ(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556)

5) ความถี่ในการดื่ม

จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรในพ.ศ. 2557 เมื่อพิจารณาถึงความบ่อยครั้งของการดื่ม พบว่าร้อยละ 57.60 เป็นผู้ที่ดื่มนานๆ ครั้ง ร้อยละ 42.40 เป็นผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ เมื่อพิจารณาความถี่หรือความบ่อยครั้งในการดื่มของกลุ่มผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ นั้น พบว่าเป็นผู้ที่ดื่ม 5 วันต่อสัปดาห์ขึ้นไปถึงร้อยละ 38.30 ซึ่งในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่ดื่มทุกวันสูงถึงร้อยละ 26.20 แต่ในการศึกษาของอมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล พบว่า ความถี่ของกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 25.10 รองลงมาคือ ดื่มเป็นครั้งคราว นานๆ ครั้ง ร้อยละ 22.20(อมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล , 2556)ซึ่งหากจำแนกประเภทของนักดื่มเป็น 2 ประเภท คือนักดื่มประจำ หมายถึง ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างน้อย 1-2 วันต่อสัปดาห์ (ดื่มทุกสัปดาห์)และนักดื่มนานๆครั้ง หมายถึง ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า 1 - 3 วันต่อเดือน(ไม่ได้ดื่มทุกสัปดาห์) พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนของนักดื่มประจำที่ร้อยละ 42.10ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 42.10(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

6) ลักษณะการดื่ม

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คนเดียวในครอบครัว ร้อยละ 41.40 รองลงมาคือมีสมาชิกในครอบครัวดื่ม 2 คน ร้อยละ 36.10 (อมรรัตน์ อัครเศรษฐ

สกุล, 2556)

7) ช่วงเวลาที่คืบ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มักบริโภคสุราตอนเย็น ร้อยละ 50.40(อุไรรัตน์ แยมชุตติ, 2555) และจากการศึกษาของพงษ์เดช สารการและคณะในกลุ่มแรงงานอุตสาหกรรม พบว่าช่วงเวลาในการดื่มส่วนใหญ่เป็นช่วงเย็น (17.00-23.59 น.) โดยมีค่าประมาณสัดส่วนเท่ากับ0.897 หรือ ร้อยละ 89.70 (95%CI=0.884-0.911) (พงษ์เดช สารการและคณะ, 255)

8) ระยะเวลาในการดื่ม

จากการศึกษาเรื่องระยะเวลาในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนิสิตพบว่า นิสิตใช้เวลาในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 3-4 ชั่วโมง/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.80 (กรวรรณ บุษบง, 2557) โดยมีความสอดคล้องกับสุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ ที่พบว่า ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการดื่มเฉลี่ย 3-4 ชั่วโมง/ครั้ง(สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ ,2553)การศึกษาของ ชลธิชา โรจนแสง ที่พบว่า นิสิตใช้เวลาในการดื่มสุราแต่ละครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมง(ชลธิชา โรจนแสง, 2550)

9) สถานที่ชอบดื่ม

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมบริโภคสุราที่บ้าน (อุไรรัตน์ แยมชุตติ, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล พบว่าสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ คือบ้านของตัวเอง ร้อยละ 84.00 รองลงมาคือบ้านของคนอื่น และร้านค้า/ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 71.90(อมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล, 2556) และจากการศึกษาในกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรมยังพบว่าสถานที่ดื่มครั้งแรกเป็นที่พักอาศัย ร้อยละ 49.80 และร้านค้า/สถานบันเทิง ร้อยละ 43.70 และในการศึกษาอัมพิกา หอมจิตต์พบว่าสตรีวัยทำงานส่วนใหญ่มีการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านค้าและร้านสะดวกซื้อ เนื่องจากหาซื้อได้ง่ายและสะดวก (อัมพิกา หอมจิตต์, 2554) แต่ในกลุ่มของเยาวชนทั้งชายและหญิงมักดื่มครั้งแรกที่มักดื่มที่บ้านของเพื่อนหรือที่พักของเพื่อนเป็นครั้งแรกร้อยละ 61.00 (พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, 2554) ซึ่งแตกต่างจาก การศึกษาของ ปราณี ทองคำ ที่พบว่า การเริ่มต้นการดื่มครั้งแรกมักดื่มที่บ้านของตนเองและร้านอาหารหรือ ร้านขายเหล้า (ปราณี ทองคำ, 2549)

10) ปริมาณการดื่ม

ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวประชากรในประเทศ อยู่ที่ 44.6 ลิตร ส่วนใหญ่บริโภคเบียร์ ร้อยละ 28.10 ลิตร รองลงมาคือสุราขาว ร้อยละ 8.40 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) โดยพบว่าโดยปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของกลุ่มตัวอย่างที่ดื่มแต่ละครั้งส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 - 2 แก้ว/ครั้ง ร้อยละ 35.20 รองลงมาคือ อยู่ในช่วง 3-5 แก้ว/ครั้ง และ 6-12 แก้ว/ครั้ง ร้อยละ 27.80 และ 14.50 ตามลำดับ(อมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล, 2556)ในส่วนของ

ภาคเหนือ นั้น ปริมาณการดื่มต่อหัวประชากร อยู่ที่ 34.90 ลิตร ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศที่ 44.60 ลิตร โดยประมาณซึ่งปริมาณครึ่งหนึ่งเป็นการบริโภคเบียร์ 17.30 ลิตร และรองลงมาคือสุราขาว 11.30 ลิตร ซึ่งปริมาณการบริโภคสุราขาวในภาคเหนือสูงกว่าภาพรวมของประเทศ(11.30 ลิตร เทียบกับ 8.40 ลิตร) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

11) บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจซื้อสุรา

จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการซื้อและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือเพื่อนที่สนิท/เพื่อนที่ทำงาน (อัมพิกา หอมจิตต์, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริชาติ มงคลศิลป์ (2559) พบว่ามีส่วนในการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสมพร้อมดื่มมากที่สุด

12) แหล่งซื้อสุรา

จากการศึกษาพบว่าแหล่งซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ซื้อจากร้านขายของชำในหมู่บ้าน มากถึงร้อยละ 47.20 (พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, 2554) สอดคล้องกับการศึกษาของอุไรรัตน์ เข้มชุตินันท์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านขายของชำ ร้อยละ 34.80 (อุไรรัตน์ เข้มชุตินันท์, 2555) และการศึกษาของอมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล(2556) พบว่าสถานที่ในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกซื้อมากที่สุด คือร้านขายของชำ/โชห่วยทั่วไป ร้อยละ 51.80 รองลงมาคือ ร้านสะดวกซื้อ เช่น 7-Eleven และร้านค้า/แผงลอย/รถเข็นตามสถานที่ต่างๆ ร้อยละ 36.10 และ 33.70 ตามลำดับ(อมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล, 2556) นอกจากนี้เมื่อศึกษาในกลุ่มเยาวชนของ สาวิตรี อัญฉางค์กรชัย(2548)พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถหาได้ง่ายไม่ต่างจากเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ดังนั้น จากข้อมูลดังกล่าวที่แสดงถึง การเข้าถึงแหล่งขายที่เอื้อต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น แม้ว่าจะมีกฎหมายหรือมาตรการต่างๆ ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาจึงเป็นเรื่องที่พึงเฝ้าระวังต่อไป(พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, 2554)

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนไทยจากหลากหลายการศึกษาพอจะสรุปได้ว่า อัตราการดื่มสุราของคนไทยกำลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยพบว่าอายุที่เริ่มดื่มสุรานั้นน้อยสุดคือ 12 ปีซึ่งเหตุผลในการบริโภคอันดับ 1 คือการดื่มเพื่อสังสรรค์หรือเข้าสังคม รองลงมาคือเพื่อนชวน และดื่มเองตามลำดับ จากการสำรวจประเภทของเครื่องดื่มพบว่าเบียร์มาเป็นอันดับ 1 แต่ในส่วนของภาคเหนือ นั้น สุรามีการเลือกซื้อเป็นอันดับ 1 โดยมีปัจจัยของเพื่อนเป็นปัจจัยหลักในการเลือกซื้อประเภทของเครื่องดื่ม และพบว่านักดื่มส่วนใหญ่จะนิยมดื่มเวลาเย็น โดยใช้เวลาร่วมกันมากกว่า 2 ชั่วโมงขึ้นไป

5.1.2 ปัจจัยส่วนบุคคล

1) เพศ

จากการศึกษาข้อมูลผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 17 ล้านคน ของไทยส่วนใหญ่เป็นนักดื่มชาย กว่าร้อยละ 75.00 (วัชรพงษ์ รัตติสุขพิมลและคณะ, 2557)ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ที่พบว่า ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพศชายมากกว่าเพศหญิง 2.5 เท่า คือ เป็นเพศชายร้อยละ 71.00 และเพศหญิงร้อยละ 29.00 (สิริรัฐ สุกันธาและคณะ, 2550)และจากการศึกษาสถานการณ์การดื่มแอลกอฮอล์ภาคเหนือ ปี 2558 พบว่าภาคเหนือมีสัดส่วนของนักดื่มเพศหญิงค่อนข้างสูงที่ร้อยละ 19.60 ของประชาชนเพศหญิง(เฉพาะผู้ใหญ่อายุ 15 ปีขึ้นไป) ขณะที่นักดื่มเพศชายมีสัดส่วนถึงร้อยละ 60.20 ซึ่งของสูงกว่ค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 12.90 และร้อยละ 53.00 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558) แต่จากการศึกษาเรื่องการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเมาหัวราน้ำของเยาวชน อำเภอเมืองจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนหญิงมากกว่าเยาวชนชายคือร้อยละ 54.50 และ 45.50 (พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย, 2554)และยังพบผลการศึกษาเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสมพร้อมดื่ม โดยเน้นผู้บริโภคที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงช่วงอายุ 18-24 ปี (ฉานนท์ ปิ่นเสมอ, 2547)

2) อายุ

การศึกษาของสิริรัฐ สุกันธาและคณะ(2550) ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้านอายุมีการกระจายตัวตั้งแต่อายุน้อยกว่า 18 ปี จนกระทั่งถึง 60 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มที่มีการบริโภคมากคือ กลุ่มอายุ 18-29 ปี และจากการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2556 พบว่าคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ดื่มสุราเป็นปกติ ร้อยละ 23.90 ปกติไม่ดื่มเลยในชีวิตร้อยละ 63.02 และจากการศึกษาของยังพบว่าภาคเหนือมีนักดื่มในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุ 15 - 19 ปี (ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ต่ำกว่าอายุที่สามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมาย) ถึงร้อยละ 23.5 ของประชากรวัยรุ่นทั้งหมดในภาคสูงกว่ค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ 18.10 หรืออาจกล่าวได้ว่า ประมาณ 1 ใน 6 ของเยาวชนไทยทั้งหมดเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อนอายุตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับสัดส่วนของนักดื่มวัยทำงานอายุ 25-59 ปีในภาคเหนือคิดเป็นร้อยละ 47.60 ของประชากรวัยทำงานทั้งหมดในภาคสูงกว่สัดส่วนของนักดื่มวัยทำงานในประเทศที่ร้อยละ 38.20 (เนื่อแพรว เล็กเฟื่องฟู และคณะ, 2558)

3) รายได้

จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ รายได้น้อย และผู้ใช้แรงงาน จะดื่มสุรามากกว่าคนกลุ่มอื่นๆ กลุ่มผู้ใช้แรงงานมองว่าสุราคือลดความเครียด ทำให้อารมณ์ดีขึ้น และช่วยเรื่องสุขภาพจิต แต่กลุ่มที่มีรายได้สูงกว่าทำงานประจำ จะดื่มสุราเมื่อมีโอกาศ และมีความถี่ในการดื่มน้อยกว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงาน

4) สถานภาพสมรส

จากการศึกษาพบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ประเภทการดื่มปัจจุบัน (ธนินฐา สมัยและคณะ, 2556) นอกจากนี้สถานภาพสมรสยังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้แก่ ระยะเวลาในการดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ($P=0.00$ $X^2= 38.98$) ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ามีความสัมพันธ์($P=0.00$ $X^2= 15.06$) สถานภาพกับผู้ที่มิอิทธิพลในการตัดสินใจในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ($P=0.00$ $X^2= 41.02$) สถานภาพกับสถานที่ในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ามีความสัมพันธ์กัน ($P=0.00$ $X^2= 30.14$) (อุไรรัตน์ เข้มชุตติ, 2555)

5) อาชีพ

สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภาคเหนือ พ.ศ. 2558 พบว่าช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค มีสัดส่วนของนักดื่มสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ คือร้อยละ 58.30 ของกลุ่มประชากรที่ศึกษา (เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟูและคณะ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุนย์วิชัยสุรา (2554) ที่พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีอัตราการดื่มสูงสุดคือ กลุ่มช่างเทคนิค เจ้าหน้าที่เทคนิคและช่างฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 45.20 รองลงมาคือผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรและประมงร้อยละ 39.50 (อมรรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล, 2556)

6) การศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนในภาคเหนือ พบว่าระดับการศึกษาสายอาชีพมีสัดส่วนการบริโภคสูงที่สุด ร้อยละ 50.30 รองลงมาคือระดับประถมศึกษา ร้อยละ 39.70 (เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟูและคณะ, 2558) และจากการศึกษาของสุนย์วิชัยสุรา พบว่า ผู้ที่จบการศึกษาในสายอาชีพ (ปวช. ปวส.และอนุปริญญา) มีสัดส่วนการดื่มสุราสูงที่สุด ร้อยละ 37.60 รองลงมาคือมัธยมศึกษา ร้อยละ 30.40 และต่ำที่สุดคือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 27.30 (สุนย์วิชัยปัญญาสุรา, 2554) และในการศึกษาของสุนย์วิชัยปัญญาสุรา พบว่าเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดนั้น นักดื่มที่จบประถมศึกษาและต่ำกว่ามีสัดส่วนของผู้ดื่มประจำสูง

ที่สุด ร้อยละ 47.30 ในขณะที่ผู้ดื่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปดื่มประจำเพียงร้อยละ 30 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2556)

5.2 ภาษีสุรากับการบริโภคสุราของประชาชน

จากการศึกษาของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2552 พบว่า ราคาสุราที่กลุ่มตัวอย่างนิยมดื่มสูงขึ้นเฉลี่ย 87 บาท ขณะที่รายได้เท่าเดิมจะทำให้ร้อยละ 80.00 ลดปริมาณการบริโภคสุราที่ตนชอบดื่กล่าวลง อย่างไรก็ตาม หากกลุ่มตัวอย่างมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,570 บาท/เดือน ร้อยละ 57.00 จะยังคงบริโภคสุราในปริมาณเท่าเดิมและยี่ห้อเดิม สำหรับสื่อโฆษณา ทางโทรทัศน์มีผลต่อการบริโภคสุรามากที่สุดและการห้ามสูบบุหรี่ในสถานบันเทิงมีผลต่อการดื่ม สุราน้อยมาก นอกจากนี้กิจกรรมที่มีผลต่อการบริโภคสุรามากที่สุดคือการเพิ่มบทลงโทษการดื่ม สุราในที่ห้ามดื่มหรือเมาแล้วขับ ผู้บริโภคร้อยละ 50.69 ยังคงบริโภคสุราประเภทเดิมเมื่อราคาสุราประเภทนั้นๆ เพิ่มขึ้น เพียงแต่เปลี่ยนไปบริโภคสุราประเภทเดิมยี่ห้ออื่นที่ราคาต่ำกว่าแทน โดยมีเพียงร้อยละ 17.19 ที่ เปลี่ยนไปบริโภคสุราประเภทอื่น ส่งผลให้การประมาณการค่าความยืดหยุ่นไขว้ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอ ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมการบริโภคสุราเบื้องต้นได้ว่าสินค้าสุราประเภทต่างๆ มีความยืดหยุ่นต่อราคาน้อยมากอันหมายถึงความต้องการบริโภคสุรา ลดลงน้อยกว่าราคาสุราที่ปรับเพิ่มขึ้น โดยในกรณีของสุราขาวและบรันดีพบว่ามีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (ผู้บริโภค) ที่ติดลบ ซึ่งให้เห็นว่าเป็นสินค้าประเภท Inferior Goods (ข้อสังเกต กรณีบรันดีคือผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดื่มบรันดีไทย) และพบว่ากรณีสุราประเภทเบียร์และ สุราขาวเป็นสินค้าเสพติด รวมทั้งมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีมีผลต่อการลดการบริโภคสุราประเภทเบียร์ และวิสกี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (กรมสรรพสามิต, 2552)

การสัมภาษณ์ผู้บริโภคเกี่ยวกับพฤติกรรมบริโภคสุราหลังการขึ้นราคา พบว่า ผลจากการขึ้นภาษีสุราในครั้งนี้ ในภาพรวมไม่ทำให้ผู้บริโภคสุราลดปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลงมากนักเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของราคาสุราเพียงเล็กน้อย ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่รู้สึกรว่ามีปัญหาค่าใช้จ่าย อีกทั้งค่านิยมทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยที่ให้ความสำคัญกับการเลี้ยงสุราค่อนข้างสูง กลุ่มผู้บริโภคที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบต่อการบริโภคจากการขึ้นราคาสุรา ได้แก่ ผู้มีรายได้น้อย และผู้ดื่มค่อนข้างบ่อยแต่ไม่ถึงขั้นติดสุรา ผลกระทบที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนยี่ห้อ หรือการเปลี่ยนประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การขึ้นราคาสุราในครั้งนี้ มีผลทำให้หันไปบริโภคสุราเถื่อนเพียงเล็กน้อย แม้ในพื้นที่ที่มีการผลิตสุราเถื่อน พบเพียงร้อยละ 6.60 ของผู้บริโภคที่ดื่มเป็นประจำทุกสัปดาห์ สำหรับพื้นที่ที่ไม่มีการผลิตสุราเถื่อน พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่หันไปบริโภคสุราเถื่อน เนื่องจากไม่มีจำหน่าย ผู้บริโภคไม่คุ้นเคยกับสุราเถื่อน และไม่มั่นใจในความปลอดภัย (วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียรและคณะ, 2551)

การศึกษาผลกระทบของภาษีสรรพสามิตสุราต่อการบริโภคสุราในประเทศไทยโดย ศรัญญา รังสงษ์และคณะ (2560) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาส 1 พ.ศ. 2540 ถึง ไตรมาส 4 พ.ศ. 2556 โดยการศึกษาผลกระทบของภาษีต่อสุราไทย 4 ประเภท ได้แก่ สุราขาว สุราผสม สุราปรุงพิเศษและสุราพิเศษ พบว่าการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสุรามีผลกระทบต่อการบริโภคสุราประเภทสุราผสม สุราปรุงพิเศษและสุราพิเศษ แต่ไม่มีผลกระทบต่อการบริโภคสุราขาวในประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว (ศรัญญา รังสงษ์และคณะ, 2561)

โดยภาพรวมแล้วการขึ้นภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกรมสรรพสามิตนั้น จะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคในกลุ่มที่มีการบริโภคที่คิมน้อยกว่า 2 ครั้งต่อสัปดาห์ การขึ้นภาษีมียผลต่อการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บริโภคสุราผสม สุราผสมพิเศษและสุราพิเศษแต่ไม่มีผลหรือมีผลน้อยในกลุ่มผู้บริโภคสุราขาว โดยผู้คิมนักปรับตัวต่อราคาเครื่องดื่มที่เพิ่มขึ้นโดยการเปลี่ยนยี่ห้อในการคิมน ในชุมชนที่มีการผลิตสุราเดือนผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะหันไปคิมนสุราเดือนเพิ่มมากกว่าชุมชนที่ไม่มีการผลิตสุราเดือน

5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตสุรา

ในส่วนของการผลิตสุราพบว่าปัจจัยกำหนดปริมาณการผลิตสุราที่ศึกษา ได้แก่ 1.ปริมาณวัตถุดิบหลักที่ใช้ (mater) 2.จำนวนแรงงานที่ใช้ (labor) 3.มูลค่าน้ำ ที่ใช้ (water) 4.มูลค่าพลังงานที่ใช้ (energy) พบว่าปริมาณวัตถุดิบหลักที่ใช้ (mater)และมูลค่าน้ำที่ใช้ (water) เป็นสองปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการเพิ่มปริมาณ ผลผลิตสุราในระดับความเชื่อมั่นทางสถิติมากกว่า 95% กล่าวคือ ยิ่งโรงงานใช้วัตถุดิบ และน้ำไปกับกระบวนการผลิตจะทำให้ได้ผลผลิตสุรามากขึ้นเพราะค่าสัมประสิทธิ์ หน้าตัวแปรมีเครื่องหมายบวกขณะเดียวกันจำนวนแรงงานที่ใช้ (labor) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่นมากกว่า 95% ที่ทำให้ผลผลิตสุราลดลง (เสก เมธาสุรารักษ์, 2552) จากการศึกษาเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสุรานั้น ไม่พบว่ามีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการขึ้นภาษีของกรมสรรพสามิตกับปริมาณการผลิตสุรา

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 นั้น มีปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ออกแบบงานวิจัย และการวัดวิเคราะห์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross – sectional survey) มีวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 3,745 คน ที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 250 คน มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

1.3 ขนาดตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของโคเฮน (Cohen, 1988) กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha=0.05$)และอำนาจการทดสอบ (power) เท่ากับ 0.99 โดยกำหนดค่า V ที่ ∞ ส่วนค่าขนาดอิทธิพล (effect size) จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมาไม่พบการศึกษาในลักษณะการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.15 ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง(Cohen, 1988)การศึกษาในกลุ่มประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว ได้ค่า λ เท่ากับ 32.40

จากสูตร

$$n = \frac{\lambda}{f^2}$$

เมื่อ	N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่าง
λ		หมายถึง	ค่าอำนาจการทดสอบที่ได้จากการเปิดตาราง
f^2		หมายถึง	ค่าขนาดอิทธิพลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

โดยการศึกษาครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

$$\begin{aligned} \text{เมื่อแทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{32.40}{0.15} \\ &= 216 \end{aligned}$$

ดังนั้นเมื่อแทนค่าในสูตร ได้จำนวนตัวอย่างจากการคำนวณทั้งหมด 216 คน ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน เพื่อป้องกันการได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

1.4 การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. หาช่วงในการสุ่ม ($I = N/n$ เมื่อ I คือ ช่วงในการสุ่ม N คือ จำนวน ประชากร และ n คือ จำนวนขนาดตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{เมื่อแทนค่าในสูตร} \quad I &= \frac{3,745}{250} \\ &= 15 \end{aligned}$$

ดังนั้น จะได้ช่วงในการสุ่ม คือ 15

2. เตรียมข้อมูลประชากรจากโปรแกรม Hosxp pcu ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพโดยให้โปรแกรมประมวลผลประชากรทั้งหมดโดยเรียงอักษรตั้งแต่ ก- ฮ

3. จับฉลากหาเลขเริ่มต้นของการสุ่มตัวอย่างที่แล้วนับต่อไปตามช่วงของการสุ่มที่คำนวณได้ ทำไปเรื่อยๆจนครบจำนวนตัวอย่าง จำนวน 250 คน

2. โรงงานสุรากลั่นชุมชน

2.1 ประชากรที่ศึกษา

โรงงานสุรากลั่นชุมชนและผู้ประกอบการในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จำนวน 132 โรง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

โรงงานสุรากลั่นชุมชนและผู้ประกอบการในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จำนวน 110 โรง

2.3 ขนาดตัวอย่าง

วิเคราะห์ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของโคเฮน (Cohen, 1988) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha=0.05$)และอำนาจการทดสอบ (power) เท่ากับ 0.80 โดยกำหนดค่า V ที่ ∞ ส่วนค่าขนาดอิทธิพล (effect size) จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาไม่พบการศึกษาในลักษณะการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดค่าขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.15 ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (Cohen, 1988) โดยในการศึกษา มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัว

ได้ค่า λ เท่ากับ 15

$$\begin{aligned} \text{เมื่อแทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{15}{0.15} \\ &= 100 \end{aligned}$$

ได้จำนวนตัวอย่างจากการคำนวณทั้งหมด 100 โรง ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 โรง เพื่อป้องกันการได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

2.4 การสุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลาก ซึ่งถือว่าทุกๆ โรงงานสุรากลั่นมีโอกาสที่จะถูกเลือกเท่าๆ กัน

2.5 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือโดยการหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ทบทวนวรรณกรรม เอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสร้างนิยามปฏิบัติการเพื่อร่างข้อคำถาม
- 1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขและปรับปรุงข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์ เหมาะสมและถูกต้อง

1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(Content Validity) ความคลอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้(Try Out)กับประชาชนทั่วไปที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) ค่าที่ได้ไม่ควรต่ำกว่า 0.7(นิรัตน์ อิมามิ, 2557) ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ โดยแบบสอบถามแต่ละชุดมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

ของครอนบาค ตามตารางที่ 3.1

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและหาค่าความเชื่อมั่นแล้วไป
ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค แบบสอบถามด้านความรู้

แบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ชุดที่ 1	
ด้านความรู้ เกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา	0.81
ด้านการรับรู้ เกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา	0.87
ทัศนคติ เกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา	0.88
ชุดที่ 2	
ด้านทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา	0.88

2.ทำหนังสือขออนุญาตในการศึกษาและเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการจริยธรรมการ
วิจัยในมนุษย์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่

3.ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้ใหญ่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้านในตำบลสะเอียบ

4.ลงพื้นที่ชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษาในที่ประชุมหมู่บ้าน

5.ดำเนินการศึกษาตามวิธีการศึกษา

6.รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ผลและสรุปผลการศึกษาค้นข้อมูลให้ชุมชนและขออนุญาต
ตีพิมพ์ผลการศึกษารูปเล่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด โดย ชุดที่ 1 เป็น
แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั่วไป และชุดที่ 2 เป็น
แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงงานสุรากลั่นชุมชนและผู้ประกอบการ
โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม 3 ส่วน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน
ทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานะภาพ อาชีพ การศึกษา รายได้ บุคคลที่ดื่มสุราในครอบครัว ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Force Choice) และเติมตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

โดยมีการประเมินผลคะแนนและจัดระดับคะแนนตามเกณฑ์ของบลูม (Bloom BS, 1917) ดังนี้

ระดับดี	หมายถึง	คะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80
ระดับปานกลาง	หมายถึง	คะแนนอยู่ระหว่าง ร้อยละ 60.0 – 79.0
ระดับต่ำ	หมายถึง	คะแนนน้อยกว่า ร้อยละ 60.0

2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรามีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

		ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ใช่	ให้คะแนน	1	0
ไม่ใช่	ให้คะแนน	0	1
ไม่ทราบ	ให้คะแนน	0	0

ตารางที่ 3.2 การแปลผลแบบสอบถามด้านความรู้

ระดับความรู้	ระดับคะแนนตามเกณฑ์ของบลูม(Bloom BS, 1917)	คะแนน
ดี	มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80	16 - 19
ปานกลาง	อยู่ระหว่าง ร้อยละ 60.0 – 79.0	12 - 15
ต่ำ	น้อยกว่า ร้อยละ 60.0	0 - 11

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุราเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

		ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ทราบ	ให้คะแนน	1	0
ไม่ทราบ	ให้คะแนน	0	1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0	0

ตารางที่ 3.3 การแปลผลแบบสอบถามด้านการรับรู้

ระดับการรับรู้	ระดับคะแนนตามเกณฑ์ของบลูม(Bloom BS, 1917)	คะแนน
ดี	มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80	18 - 22
ปานกลาง	อยู่ระหว่าง ร้อยละ 60.0 – 79.0	14 - 17
ต่ำ	น้อยกว่า ร้อยละ 60.0	0-13

2.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุราเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อคำถามแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 อันดับ จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนนด้านบวก	คะแนนด้านลบ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยอย่าง	5	1

ตารางที่ 3.4 การแปลผลแบบสอบถามด้านทัศนคติ

ระดับทัศนคติ	ระดับคะแนนตามเกณฑ์ของบลูม(Bloom BS, 1917)	คะแนน
ดี	มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80	40 - 50
ปานกลาง	อยู่ระหว่าง ร้อยละ 60.0 – 79.0	30 - 39
ต่ำ	น้อยกว่า ร้อยละ 60.0	0 - 29

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคสุรา ประกอบด้วยข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Force Choice) จำนวน 17 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงงานสุรากลั่นชุมชนและผู้ประกอบการ โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะโรงงาน ได้แก่ ปีที่เริ่มผลิต ประเภทสุราที่ผลิต ความแรงของสุราที่ผลิต จำนวนคนงาน เงินทุนหมุนเวียน ปริมาณการซื้ออาหารสดต่อ

เดือน การรับรู้เกี่ยวกับการขึ้นภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ(Force Choice) และเติมตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อคำถามแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 อันดับ จำนวน 7 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนนด้านบวก	คะแนนด้านลบ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยอย่าง	5	1

ในส่วนของแบบสอบถามวัด ทัศนคติทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา มีการประเมินผลคะแนน และจัดระดับคะแนนตามเกณฑ์ของบลูม (Bloom BS,1917) ดังนี้

ตารางที่ 3.5 การแปลผลแบบสอบถามด้านทัศนคติ

ระดับทัศนคติ	ระดับคะแนนตามเกณฑ์ของบลูม (Bloom BS, 1917)	คะแนน
ดี	มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80	28 - 35
ปานกลาง	อยู่ระหว่าง ร้อยละ 60.0 – 79.0	21 - 27
ต่ำ	น้อยกว่า ร้อยละ 60.0	0 - 20

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการผลิตสุราต่อเดือน หน่วยเป็น ลิตร โดยเก็บตั้งแต่ปี 2559 - 2561

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนดังนี้

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปใช้ในกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับก่อน

นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนไปวิเคราะห์และแปลผลดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  2. วิเคราะห์ระดับความรู้ การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา และพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุรา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ด้วย Logistic regression
  4. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  5. วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชน ต่อปริมาณการผลิตสุรา ด้วย Linear regression
  7. เปรียบเทียบปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชนของโรงกลั่นสุราก่อนและหลังการปรับราคาสุรา ตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต โดยสถิติ Paired Sample T-test
- การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง**
1. ขอรับรองจริยธรรมการศึกษาในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 2/11/2561/รหัสโครงการวิจัยที่ 35/61
  2. ผู้วิจัยได้ขอความยินยอมจากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัย
  3. การเผยแพร่ผลการวิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยจะดำเนินการอย่างรัดกุมและจะไม่มีการอ้างอิงชื่อของผู้ตอบแบบสอบถามในรายการใดๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารโกลด์สุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคติของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารโกลด์สุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมกรรมการบริหารโกลด์สุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เพื่อศึกษาปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่จำหน่ายภายในประเทศของตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะ โรงงานสุรากลั่นชุมชน ทักษะคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชน ต่อปริมาณการผลิตสุรา โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ประชาชนทั่วไป โดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 250 คน 2) ผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน โดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 110 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือน สิงหาคม - กันยายน 2561 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Logistic regression , Linear regression และ Paired Sample T-test ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งเป็น 7 ส่วนดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ระดับความรู้ การรับรู้และทักษะคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา และพฤติกรรมกรรมการบริหารโกลด์สุรา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคติต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารโกลด์สุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ด้วย Logistic regression
4. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. วิเคราะห์ข้อมูลทักษะคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ที่สนใจต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชน ต่อปริมาณการผลิตสุรา ด้วย Linear regression

7. เปรียบเทียบปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชนของ โรงกลั่นสุราก่อนและหลังการปรับราคาสุราตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต โดยสถิติ Paired Sample T-test

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลทั่วไปของประชาชน(จากแบบสอบถาม)

การสำรวจประชาชนทั่วไปจำนวน 250 คน เป็นเพศชาย จำนวน 145 คน ร้อยละ 58 อายุเฉลี่ย 40.84 ปี (SD=11.17) สถานภาพสมรสร้อยละ 80 การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 39.60 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 50.80 รายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 73.60 เฉลี่ยต่อเดือน 6,409.20 บาท (SD =1,798.02) และบุคคลในครอบครัวดื่มสุรา ร้อยละ 83.20 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูล	จำนวน(n=250)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	105	42.00
ชาย	145	58.00
รวม	250	100
อายุ		
Mean(SD)	40.84 (11.17)	
Median (Min:Max)	41 (19:75)	
สถานภาพ		
สมรส	200	80.00
โสด	44	17.60
หม้าย/หย่า	6	2.40
รวม	250	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(n=250)	ร้อยละ
การศึกษา		
ประถมศึกษา	96	38.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	39.60
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15	6.00
อนุปริญญา	30	12.00
ปริญญาตรี	10	4.00
รวม	250	100
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	127	50.80
ค้าขาย	14	5.60
รับราชการ	15	6.00
รับจ้างทั่วไป	46	18.40
ทำสุรากลั่น(เจ้าของ)	48	19.20
รวม	250	100
รายได้ต่อเดือน		
≤ 5,000	60	24.00
5,001 – 10,000	184	73.60
≥10,001	6	2.40
รวม	250	100
Mean(SD)	6,409.20 (1,798.02)	
Median (Min:Max)	6,400 (3,000 : 14,500)	
บุคคลในครอบครัวดื่มสุรา		
ไม่มี	42	16.80
มี	208	83.20
รวม	250	100

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความรู้ การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา และพฤติกรรมกรรมการบริโภคสุราด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

ในด้านความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวมพบว่า โดยส่วนมากมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 55.20 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.ปี2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับคะแนน

ระดับคะแนน	จำนวน (n=250)	ร้อยละ
สูง (16 – 19)	38	15.20
ปานกลาง (12 -15)	74	29.60
ต่ำ (0 – 11)	138	55.20
รวม	250	100

เมื่อพิจารณาความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา ปี2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2551 ในรายชื่อพบว่าข้อคำถามที่ประชาชนจำนวน 250 คนตอบถูกต้องมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ การปิดแสดมปีสรรพสามิตบนภาชนะบรรจุสุราเป็นการแสดงให้เห็นว่าสุราได้เสียภาษีแล้วร้อยละ 94.00 ปัจจุบันมีกฎหมายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด ศาสนสถาน ร้อยละ 93.60 ปัจจุบันมีกฎหมายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในโรงพยาบาล

สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โรงเรียนหรือสถานศึกษา ร้อยละ 90.80 มีกฎหมายห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะดื่มแล้วดี มีประโยชน์ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ทุกสื่อตลอด 24 ชั่วโมง ร้อยละ 65.40 ประชาชนสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในสวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน ร้อยละ 62.40

ส่วนประเด็นความรู้ที่ประชาชนตอบถูกน้อยที่สุด 5 อันดับแรกคือมีกฎหมายห้ามขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กับผู้ที่มิ อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ร้อยละ 62.40, มีกฎหมายให้ขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลา 11 โมงเช้า – 14.00 น. ร้อยละ 40.40 การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรูปแบบการขายโดยเครื่องขายอัตโนมัติไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 32.80 มีกฎหมายห้ามขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่คนเมา ร้อยละ 31.60 ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้ ร้อยละ 31.60 การเพิ่มภาษีสุรามีผลทำให้ราคาสุราสูงขึ้นและทำให้ประชาชนลดการ บริโภคสุรา ร้อยละ 30.40 สำหรับประเด็นความรู้ที่ประชาชนตอบไม่ทราบมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบการขายโดยเครื่องขายอัตโนมัติไม่สามารถทำได้ ร้อย ละ 34.40 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มีผลบังคับ ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ร้อยละ 30.00 งบประมาณจากภาษีสุรา ร้อยละ 2 รัฐบาลนำไปดำเนินการสร้าง เสริมสุขภาพของประชาชน เพื่อลดปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากสุรา ร้อยละ 21.20 พระราชบัญญัติ ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.ปี 2560 แบ่งสุราออกเป็น 2 ประเภทคือ สุรากลั่น ได้แก่ สุราขาว สุราสี และ สุราแช่ได้แก่ ไวน์ เบียร์ ร้อยละ 18.00 ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 “สุรากลั่น” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้ความหมายรวมถึง สุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว และ มี ความแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินกว่าสิบห้าดีกรี ร้อยละ 13.20 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกรายข้อ

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ผู้ตอบแบบสอบถาม(n=250)		
		ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ปี 2560				
1	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มี ผลบังคับ ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป	119 (47.60)	56 (22.40)	75 (30.00)
2	การเพิ่มภาษีสุรามีผลทำให้ราคาสุราสูงขึ้นและทำ ให้ประชาชนลดการดื่มสุรา	144 (57.60)	76 (30.40)	30 (12.00)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ผู้ตอบแบบสอบถาม(n=250)		
		ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
3	การปรับอัตราภาษีสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 ทำให้สุราที่มีดีกรีสูง มีราคาตกลงเมื่อเทียบกับอัตราภาษีเดิม	150 (60.00)	67 (26.80)	33 (13.20)
4	ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 “สุรากลั่น” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้ความหมายรวมถึง สุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว และมีความแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินกว่าสิบห้าดีกรี	146 (58.40)	66 (26.40)	38 (13.20)
5	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แบ่งสุราออกเป็น 2 ประเภทคือ สุรากลั่น ได้แก่ สุราขาว สุราสี และสุราแช่ ได้แก่ ไวน์ เบียร์	143 (57.20)	62 (24.80)	45 (18.00)
6	การปิดแสดมปีสรรพสามิตบนภาชนะบรรจุสุรา เป็นการแสดงให้เห็นว่าสุราได้เสียภาษีแล้ว	235 (94.00)	14 (5.60)	1 (0.40)
7	งบประมาณจากภาษีสุรา จำนวน 2 % รัฐบาลนำไปดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน เพื่อลดปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากสุรา	128 (51.20)	69 (27.60)	53 (21.20)
พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551				
8	ปัจจุบันมีกฎหมายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด ศาสนสถาน	234 (93.60)	13 (5.20)	3 (1.20)
9	ปัจจุบันมีกฎหมายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโรงพยาบาล สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โรงเรียนหรือสถานศึกษา	227 (90.80)	14 (5.60)	9 (3.60)
10	ประชาชนสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในสวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน	156 (62.40)	71 (28.40)	23 (9.20)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ผู้ตอบแบบสอบถาม(n=250)		
		ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)
11	ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้	150 (60.00)	79 (31.60)	21 (8.40)
12	มีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใน หอพัก	150 (60.00)	69 (27.60)	31 (12.40)
13	มีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กับผู้ที่ มี อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์	89 (35.60)	156 (62.40)	5 (2.00)
14	มีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แก่คน เมา	146 (58.40)	79 (31.60)	25 (10.00)
15	มีกฎหมายให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลา 11 โมงเช้า - 14.00 น.	132 (52.80)	101 (40.40)	17 (6.80)
16	การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลา 17.00 น.- 24.00 น. สามารถทำได้	151 (60.40)	67 (26.80)	32 (12.80)
17	มีกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ลักษณะลด แลก แจก แถม	149 (59.60)	68 (27.20)	33 (13.20)
18	มีกฎหมายห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ลักษณะดื่มแล้วดี มีประโยชน์ทั้งโดยตรงหรือโดย อ้อม ทุกสื่อตลอด 24 ชั่วโมง	164 (65.60)	61 (24.40)	25 (10.00)
19	การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบการขาย โดยเครื่องขายอัตโนมัติไม่สามารถทำได้	82 (32.80)	82 (32.80)	86 (34.40)

การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกรายข้อ

ในด้านการรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวมพบว่าโดยส่วนมากมีการรับรู้ ในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 53.20 (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของการรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับคะแนน

ระดับคะแนน	จำนวน(n =250)	ร้อยละ
ดี (18 - 22)	63	25.20
ปานกลาง (14 – 17)	54	21.60
ต่ำ (0 -13)	133	53.20
รวม	250	100

เมื่อพิจารณา การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำนวน 250 คน พบว่าประชาชนมีการรับรู้เรื่องการห้ามขายสุราในสถานที่ราชการ และวัด ศาสนสถาน มากที่สุด(ค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.88 ± 0.33) รองลงมาคือ ห้ามขายสุราในสวนสาธารณะของทางราชการ รองลงมาคือ ห้ามขายสุราในสวนสาธารณะของทางราชการและห้ามขายสุราให้กับประชาชนอายุต่ำกว่า 20 (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกรายข้อ

ข้อ	ประเด็นการรับรู้	ระดับการรับรู้		
		ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1	สุราในชุมชนมีราคาเพิ่มสูงขึ้นจากปีที่แล้ว	0.63	0.484	ปานกลาง
2	สุราในชุมชน มีราคาสูงขึ้นเกิดจากการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา ปี 2560	0.58	0.495	ต่ำ
3	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา มีวัตถุประสงค์เพื่อลดการบริโภคสุราของประชาชน	0.51	0.501	ต่ำ
4	การผลิตสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต(สุราเถื่อน)จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	0.58	0.495	ต่ำ
5	ขนาดของเครื่องดื่มกลั่นสุรา จะต้องไม่เกิน 5 แร่งม้า	0.43	0.496	ต่ำ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นการรับรู้	ระดับการรับรู้		
		ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
6	ในโรงงานสุรากลั่นชุมชน ต้องมีแรงงานที่เป็นคน ไม่เกิน 7 คนเท่านั้น	0.46	0.499	ต่ำ
7	การจำหน่ายสุราเถื่อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท	0.53	0.500	ต่ำ
8	ผู้ใดซื้อหรือมีสุราเถื่อนไว้ในครอบครอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	0.57	0.496	ต่ำ
9	การนำสมุนไพรรหรือซากสัตว์มาดองกับสุราเพื่อดื่มที่บ้านถือเป็นการทำผิดกฎหมาย	0.46	0.499	ต่ำ
10	การแบ่งขายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการทำผิดกฎหมาย	0.65	0.479	ปานกลาง
11	ห้ามซื้อสุราในเวลา 05.00 น. ถึง 11.00 น.	0.45	0.499	ต่ำ
12	ห้ามซื้อสุราในเวลา 14.01 น. ถึง 17.00 น.	0.52	0.500	ต่ำ
13	ห้ามขายสุราให้กับประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี	0.81	0.395	ดี
14	ห้ามขายสุราให้กับผู้ที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้	0.72	0.450	ปานกลาง
15	ห้ามขายสุราในสถานที่ราชการ และวัด ศาสนสถาน	0.88	0.326	ดี
16	ห้ามขายสุราในสวนสาธารณะของทางราชการ	0.82	0.388	ดี
17	ห้ามขายสุราในวัน วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา	0.76	0.430	ปานกลาง
18	สามารถดื่มสุราในสวนสาธารณะของเอกชนได้	0.44	0.497	ต่ำ
19	สามารถดื่มสุราในงานแต่งงานที่จัดขึ้นในสโมสรที่ตั้งอยู่ในสถานที่ราชการได้	0.56	0.498	ต่ำ
20	ห้ามดื่มสุราในบิมน้ำมันหรือร้านค้าในบริเวณบิมน้ำมัน	0.52	0.500	ต่ำ
21	ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.66	0.475	ปานกลาง
22	บนสลากบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้องมีข้อความคำเตือนถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.77	0.423	ปานกลาง

ทัศนคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2551

ในด้านทัศนคติต่อพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวมพบว่าโดยส่วนมากมีทัศนคติในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับดี ร้อยละ 78.80 (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 จำแนกตามระดับคะแนน

ระดับคะแนน	จำนวน(n =250)	ร้อยละ
ดี (40 – 50)	117	46.80
ปานกลาง (30 – 39)	112	44.80
ต่ำ (0 – 29)	21	8.40
รวม	250	100

เมื่อพิจารณาด้านทัศนคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนในรายข้อพบว่า ประชาชนจำนวน 250 คน มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีที่สุดคือ มาตรการควบคุมพฤติกรรม ขับขี่ยานพาหนะหลังการดื่มเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 ± 0.947) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น(ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.52 ± 1.054) (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.7 ทักษะคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 รายข้อ

ข้อ	ประเด็นทัศนคติ	ระดับทัศนคติ (n=250)		
		ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ปริมาณการบริโภคสุราในชุมชนลดลง	3.60	1.079	ปานกลาง
2	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น	3.52	1.054	ปานกลาง
3	การจำกัดเวลาในการจำหน่ายสุราเป็นวิธีที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น	3.83	0.857	ปานกลาง
4	การจำกัดพื้นที่ในการบริโภคสุราเป็นวิธีที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น	3.77	0.905	ปานกลาง
5	การห้ามโฆษณาภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น	3.89	0.807	ปานกลาง
6	การตลาดและการโฆษณาเกี่ยวกับสุราเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริโภคสุราโดยเฉพาะเยาวชน	3.87	0.950	ปานกลาง
7	มาตรการควบคุมพฤติกรรม ขับขี่ยานพาหนะหลังการดื่มเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ	4.18	0.947	ดี
8	มาตรการการให้ความรู้และโน้มน้าว การรณรงค์แบบการสื่อสารทางเดียว เป็นมาตรการที่มีความคุ้มค่าต่ำ	3.74	0.842	ปานกลาง
9	มาตรการ กำหนดเพดานระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด(50 mg %)เป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราของผู้ขับขี่ยานพาหนะ	3.96	0.922	ปานกลาง
10	การจำกัดการขายสุราใน วันสำคัญทางศาสนา เช่นวันเข้าพรรษา เป็นวิธีการที่ช่วยลดการบริโภคสุราและลดการเข้าถึงสุราได้	4.01	0.978	ดี

จากการศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราพบว่า มีพฤติกรรมดื่มสุรา ร้อยละ 52.40 อายุเมื่อดื่มครั้งแรก < 18 ปี ร้อยละ 23.16 อายุ เมื่อดื่มครั้งแรก > 18 ปี ร้อยละ 76.84 อายุน้อยที่สุดที่เริ่มดื่มครั้งแรก คือ 12 ปี อายุมากที่สุดที่เริ่มดื่มครั้งแรก คือ 50 ปี ดื่มสุราขาว ร้อยละ 86.80 รองลงมาคือเบียร์ ร้อยละ 3.00 ดื่มที่ระดับ 35 ดีกรี ร้อยละ 41.92 ดื่มเพื่อเข้าสังคม ร้อยละ 52.10 รองลงมาคือ ดื่มเพื่อผ่อนคลายหลังเลิกงาน ร้อยละ 25.60 ดื่มเมื่อมีเทศกาลหรืองานเลี้ยง ร้อยละ 41.92 รองลงมาคือ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 35.35 ดื่มเป็นกลุ่ม ร้อยละ 57.07 รองลงมาคือ แล้วยแต่โอกาส ร้อยละ 35.86 ช่วงเวลาที่มักดื่มมากที่สุดคือ ตอนเย็น ร้อยละ 89.39 ระยะเวลาในการดื่มใช้เวลา 1 – 2 ชั่วโมง ร้อยละ 41.92 ดื่มที่บ้าน ร้อยละ 50.50 รองลงมาคือ สถานที่ที่มีเทศกาลหรืองานสังสรรค์ ร้อยละ 38.38 ดื่มมากกว่า 1 ขวด ร้อยละ 27.78 โดยตัดสินใจซื้อสุรด้วยตัวเอง ร้อยละ 64.14 รองลงมาคือเพื่อน ร้อยละ 30.30 โดยซื้อที่โรงงานสุรากลั่น ร้อยละ 42.42 รองลงมาคือร้านขายของชำ ร้อยละ 28.28 พบว่าซื้อสุรในช่วงเย็น ร้อยละ 95.96 และเมื่อสอบถามถึงปริมาณการดื่มสุร เมื่อสุรมีราคาแพงขึ้น และรัฐบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก การดื่มสุร และมีมาตรการควบคุมต่างๆ พบว่า ดื่มลดลง ร้อยละ 65.66 รองลงมาคือเลิกดื่ม ร้อยละ 17.68 โดยดื่มลดลง ร้อยละ 80.80 รองลงมาคือ เท่าเดิม ร้อยละ 17.17 (ตารางที่ 4.8) พฤติกรรมการดื่มสุรของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ตารางที่ 4.8 แสดงพฤติกรรมการบริโภคสุรของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ข้อมูลการดื่มสุร (n=250)		
ดื่ม	131	52.40
เคยดื่ม	67	26.80
ไม่ดื่มเลย	52	2.80
รวม	250	100
อายุเมื่อดื่มครั้งแรก (n=250)		
< 18 ปี	46	23.23
> 18 ปี	152	76.77
รวม	198	100
Mean (SD)	16.89(10.33)	
Median (Min : Max)	18 (12 : 50)	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทสุราที่ดื่ม		
สุราขาว	172	86.80
สุราสี	39	19.69
เบียร์	80	32.00
ไวน์	14	5.60
สปาย	15	6.60
ปริมาณดีกรีของสุราที่นิยมดื่ม(n=198)		
ต่ำกว่า 28 ดีกรี	19	9.60
28 ดีกรี	17	8.59
30 ดีกรี	22	11.11
35 ดีกรี	83	41.92
40 ดีกรี	57	28.78
รวม	198	100
เหตุผลหลักที่ดื่มสุรา(n=198)		
เพื่อเข้าสังคม	103	52.10
เพื่อผ่อนคลายหลังเลิกงาน	51	25.60
เพื่อคลายเครียด	19	9.60
เพื่อสุขภาพ	10	5.01
เพื่อให้เจริญอาหาร	6	3.04
เพื่อนชักชวน	6	3.04
อยากทดลอง	3	1.52
รวม	198	100
ความถี่ของการดื่มต่อสัปดาห์(n=198)		
1 ครั้งต่อสัปดาห์	20	10.10
2 – 3 ครั้งต่อสัปดาห์	70	35.35
ดื่มทุกวัน	25	12.63
ดื่มเมื่อมีเทศกาลหรืองานเลี้ยง	83	41.92
รวม	198	100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของการดื่ม(n=198)		
ดื่มคนเดียว	14	7.07
ดื่มเป็นกลุ่ม	113	57.07
แล้วแต่โอกาส	71	35.86
รวม	198	100
ช่วงเวลาที่มักดื่มมากที่สุด(n=198)		
เช้า	1	0.51
บ่าย	5	2.55
เย็น	177	89.39
กลางคืน	15	7.55
รวม	198	100
ระยะเวลาในการดื่มต่อครั้ง(n=198)		
ต่ำกว่าครึ่งชั่วโมง	30	14.15
ครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง	44	22.22
1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง	83	41.92
มากกว่า 2 ชั่วโมง	41	20.71
รวม	198	100
สถานที่ที่มักดื่มสุรา(n=198)		
บ้าน	100	50.51
ร้านอาหาร	22	11.11
สถานที่ที่มีเทศกาลหรืองานสังสรรค์	76	38.38
รวม	198	100
ปริมาณในการดื่มสุราแต่ละครั้ง(n=198)		
1 แก้วเปิด(ความจุ 1.7 ออนซ์ 46 ml.)	54	27.27
ครึ่งขวด(310 ml.)	50	25.25
1 ขวด(620 ml.)	39	19.70
มากกว่า 1 ขวด	55	27.78
รวม	198	100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสุรา(n=198)		
ตัวเอง	127	64.14
เพื่อน	61	30.30
ญาติ	1	0.51
คนขาย/พนักงานขาย	9	4.55
รวม	198	100
สถานที่ซื้อสุรา(n=198)		
โรงงานสุรากลั่น	84	42.42
ร้านขายของชำ	56	28.28
ตัวแทนจำหน่าย	31	15.66
เซเว่น	15	7.58
ห้างสรรพสินค้า	8	4.04
อื่นๆ	4	2.02
รวม	198	100
ช่วงเวลาซื้อสุรา		
เช้า	4	2.02
บ่าย	3	1.52
เย็น	190	95.96
กลางคืน	1	0.51
รวม	198	100
ปริมาณในการดื่มเมื่อปัจจุบันสุรามีราคาแพงขึ้น รัฐบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก การดื่มสุรา และมีมาตรการควบคุมต่างๆ (n=198)		
เลิกดื่ม		
เลิกดื่ม	35	17.68
ดื่มลดลง	130	65.66
ดื่มเท่าเดิม	25	12.62
ดื่มมากขึ้น	6	3.03
เปลี่ยนรูปแบบการดื่ม	2	1.01
รวม	198	100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการดื่มสุรา เมื่อปัจจุบันสุรามีราคาแพงขึ้น รัฐบาลมีการณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก การดื่มสุรา และมีมาตรการควบคุมต่างๆ(n=198)		
ลดลง	160	80.81
เท่าเดิม	34	17.17
เพิ่มขึ้น	4	2.02
รวม	198	100

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคติต่อพฤติกรรม การบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคติต่อพฤติกรรม การบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ด้วย Logistic regression พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p - value < 0.05$ ในปัจจัยเพศ สถานภาพและบุคคลดื่มสุราในครอบครัว (ตาราง ที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคติต่อพฤติกรรม การบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยการวิเคราะห์แบบ Bivariate ด้วย Logistic regression

ข้อมูล	จำนวน (n=250)	ร้อยละ	Odds Ratio	95%CI	P- value
เพศ					<.001
หญิง	105	42.00	1		
ชาย	145	58.00	5.28	2.37,11.60	
อายุ	250		0.97	0.95,1.00	1.94
สถานภาพ					0.05
สมรส	200	80.00	1		
โสด	44	17.60	.16	0.57,3.28	
หม้าย/หย่า	6	2.40	.13	0.02,0.73	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (n=250)	ร้อยละ	Odds Ratio	95%CI	P-value
การศึกษา					0.335
ประถมศึกษา	96	38.40	1		
มัธยมศึกษาตอนต้น	99	39.60	1.97	0.97,4.03	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15	6.00	0.97	0.28,3.32	
อนุปริญญา	30	12.00	1.76	0.61,5.10	
ปริญญาตรี	10	4.00	0.82	0.20,3.42	
อาชีพ					0.844
เกษตรกร	127	50.80	1		
ค้าขาย	14	5.60	8.81	0.21,3.14	
รับราชการ	15	6.00	0.60	0.18,2.08	
รับจ้างทั่วไป	46	18.40	0.79	0.35,1.83	
ทำสุรากลั่น	48	19.20	0.66	0.30,1.43	
รายได้ต่อเดือน					0.96
≤ 5,000	60	24.00	1		
5,001 – 10,000	184	73.60	0.93	0.45,1.92	
≥10,001	6	2.40	1.25	0.13,11.72	
บุคคลในครอบครัวดื่มสุรา					.002
ไม่มี	42	16.80	1		
มี	208	83.20	3.12	1.54,6.60	
ความรู้					0.897
ดี	38	15.20	1		
ปานกลาง	74	29.60	0.89	0.33,2.41	
ต่ำ	138	55.20	0.81	0.33,2.01	
การรับรู้					0.555
ดี	63	25.20	1		
ปานกลาง	54	21.60	0.74	0.31,1.76	
ต่ำ	133	53.20	1.12	0.53,2.32	

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (n=250)	ร้อยละ	Odds Ratio	95%CI	P-value
ทัศนคติ					0.320
ดี	117	46.80	1		
ปานกลาง	112	44.80	1.29	0.69,2.42	
ต่ำ	21	8.40	2.99	0.66,13.63	

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ด้วย Multiple logistic regression พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p -value <0.05 ในปัจจัยเพศ โดยพบว่า เพศชายจะมีพฤติกรรมดื่มสุราเป็น 5.29 เท่า ของเพศหญิง(Adjusted OR=5.29, 95%CI: 2.32,11.86) สถานภาพสมรสมีพฤติกรรมดื่มสุราเป็น 9.92 เท่า ของสถานภาพโสด(Adjusted OR=9.92, 95%CI: 1.36,43.28) สถานภาพ หม้าย/หย่า มีพฤติกรรมดื่มสุราเป็น 15.83 เท่าของสถานภาพโสด(Adjusted OR=15.83 95%CI: 1.61,69.27) และการที่มีบุคคลดื่มสุราในครอบครัวจะทำให้มีพฤติกรรมดื่มสุราเป็น 3.15 เท่าของคนที่ไม่มีการดื่มสุราในครอบครัว(Adjusted OR=3.15, 95%CI: 1.46,6.80) (ตาราง ที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยวิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วย Logistic regression

ข้อมูล	จำนวน (250)	ร้อยละ	Crude OR	Adjusted* OR	95%CI	P-value
เพศ						<.001
หญิง	105	42.00	1	1		
ชาย	145	58.00	5.25	5.29	2.32,11.86	
สถานภาพ						0.018
สมรส	200	80.00	1	1		
โสด	44	17.60	7.66	9.92	1.36,43.28	
หม้าย/หย่า	6	2.40	10.57	15.83	1.61,69.27	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (250)	ร้อยละ	Crude OR	Adjusted* OR	95%CI	P-value
บุคคลในครอบครัวดื่มสุรา						0.003
ไม่มี	42	16.80	1	1		
มี	208	83.20	3.19	3.15	1.46,6.80	

*Adjusted OR= ค่า OR ได้จากตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมได้แก่ เพศ และบุคคลในครอบครัวที่ดื่มสุรา

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การสำรวจโรงงานสุรากลั่นชุมชน จำนวน 110 โรง พบว่าผลิตสุรากลั่น ร้อยละ 100 และผลิตสุราแช่ ร้อยละ 0.18 ระยะเวลาการก่อตั้งโรงงานเฉลี่ย 12.32 ปี (SD =2.60) ความแรงของสุราที่ผลิต 28 ดีกรี ร้อยละ 70.90 รองลงมาคือ 40 ดีกรี ร้อยละ 18.20 จำนวนคนงานเฉลี่ย 5.80 คน (SD=1.30) เงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ย 1,542,163 บาท (SD= 1,633,529) ปริมาณการซื้ออากรแสดมปีต่อเดือน 425,184.17 บาท (SD=381,691.38) ผู้ประกอบการรับรู้การขึ้นภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ร้อยละ 100.00 (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูล	จำนวน(110)	ร้อยละ
ระยะเวลาการก่อตั้งโรงงาน		
Mean(SD)	12.32 (2.60)	
Median (Min:Max)	13(2:16)	
ประเภทเครื่องดื่ม		
สุรากลั่น	110	100
สุราแช่	2	0.18

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(110)	ร้อยละ
ปริมาณดีกรีของสุราที่ผลิต		
28 ดีกรี(n = 110)	78	70.90
30 ดีกรี(n = 110)	11	10.00
35 ดีกรี(n=110)	59	53.60
40 ดีกรี (n =110)	20	18.20
จำนวนคนงาน (ในช่วง 1 เดือน ที่ผ่านมา)		
Mean(SD)	5.8(1.30)	
Median (Min:Max)	6(2:7)	
เงินทุนหมุนเวียน		
Mean(SD)	1,542,163 (1,633,529)	
Median (Min:Max)	1,000,000 (88,000 : 10,000,000)	
ปริมาณการซื้ออาหารสดมป่ต่อเดือน		
Mean(SD)	425,184.17 (381,691.38)	
Median (Min:Max)	300,000 (38,599:2,000,000)	
รับรู้การขึ้นภาษีสรรพสามิต ปี 2560		
-ทราบ	110	100

ส่วนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของผู้ประกอบการต่อการขึ้นภาษีสุรา ด้วยค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน

ในด้านทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน ในภาพรวมพบว่าโดยส่วนมากมีทัศนคติในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับดี ร้อยละ 84.50 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ระดับทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน

ระดับคะแนน	จำนวน(n = 110)	ร้อยละ
ดี(28-35)	93	84.50
ปานกลาง(21-27)	11	10.00
ต่ำ(0-20)	6	5.50
รวม	110	100

ทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน รายข้อ

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชนของผู้ประกอบการในรายข้อพบว่า ผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน มีทัศนคติอยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีที่สุดคือ การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ต้นทุนในการผลิตสุรากลั่นในชุมชนเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ± 0.492) ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ปริมาณการผลิตสุรากลั่นในชุมชนลดลง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.88 ± 0.32) (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 วิเคราะห์ทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นชุมชน รายข้อ

ข้อ	ประเด็นทัศนคติ	ระดับทัศนคติ (n= 110)		
		ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ปริมาณการผลิตสุรากลั่นในชุมชนลดลง	2.88	0.32	ปานกลาง
2	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา มีผลต่อยอดขายจำหน่ายสุรากลั่นในชุมชนลดลง	4.53	1.032	ดี
3	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ต้นทุนในการผลิตสุรากลั่นในชุมชนเพิ่มขึ้น	4.82	0.492	ดี
4	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นในชุมชนมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น	4.37	1.04	ดี
5	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา มีผลทำให้สุราที่มีคิกรีสสูงจำหน่ายได้น้อยลง	4.40	1.12	ดี

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นทัศนคติ	ระดับทัศนคติ (n= 110)		
		ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
6	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีผลต่อการตัดสินใจต่อไปอนุญาตโรงงานสุรากลั่นชุมชนในปีถัดไป	4.63	0.76	ดี
7	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีผลต่อการชะลอการขยายกิจการของโรงงานสุรากลั่นในชุมชน	4.65	0.75	ดี

ส่วนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน และทัศนคติต่อปริมาณการผลิตสุรา

จากการวิเคราะห์ Bivariate โดยใช้สถิติ Linear regression พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนคือ ได้แก่ จำนวนคนงาน (mean diff.= 1,980.10, 95%CI: 979.68 , 2,980.53, p-value <0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของจำนวนคนงาน 1 คน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 1,980.10 ลิตร ,เงินทุนหมุนเวียน (mean diff.= 0.003, 95%CI: -0.003,0.004, p-value <0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของเงินทุนหมุนเวียน ที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.003 ลิตร ปริมาณการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือน (mean diff.= 0.017, 95%CI: 0.015 , 0.019, p-value <0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือน ที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.017 ลิตร ทัศนคติ(mean diff.= -165.86, 95%CI: -440.33 , 109.61, p-value < 0.236)โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของคะแนนทัศนคติ ที่ 1 คะแนน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราลดลง 165.86 ลิตร (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทิศนคติ ต่อปริมาณการผลิตสุรา โดยการวิเคราะห์แบบ Bivariate ด้วยสถิติ Linear regression

ข้อมูลทั่วไป	Mean	S.D.	ปริมาณการผลิตสุรา		
			Mean	95%CI	P - value
ระยะเวลาที่ก่อตั้ง โรงงาน	12.32	2.64	220.79	-301.16 , 742.74	0.404
จำนวนคนงาน	5.89	1.30	1,980.10	979.68 , 2,980.53	<0.001
เงินทุนหมุนเวียน	1,533,818.19	1,636,976.95	0.003	-0.003 , 0.004	<0.001
ปริมาณการซื้ออาหาร แสดมปีต่อเดือน	425,184.17	381,691.38	0.017	0.015 , 0.019	<0.001
ทัศนคติ	31.91	5.00	-165.86	-440.33 , 109.61	0.236

จากการวิเคราะห์ Multivariate ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนโดยใช้สถิติ Linear regression จะทำการแยกวิเคราะห์เป็น 2 โมเดล เนื่องจากปัจจัยเงินทุนหมุนเวียนส่วนหนึ่งมาจากปริมาณการซื้ออาหารแสดมปีต่อเดือน จึงทำให้เกิด Multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ดังนั้นผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 โมเดล คือ โมเดลที่ 1 นำเข้า จำนวนคนงาน ปัจจัยเงินทุนหมุนเวียน และทัศนคติ โมเดลที่ 2 จำนวนคนงาน ปริมาณการซื้ออาหารแสดมปีต่อเดือน และทัศนคติ ดังตารางที่ 4.15 และ ตารางที่ 4.16

จากตารางที่ 20 วิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วยสถิติ Multiple linear regression โดยไม่นำเข้าปริมาณการซื้ออาหารแสดมปีต่อเดือน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนได้แก่ปัจจัยเงินทุนหมุนเวียน (adj.mean diff.= 0.003, 95%CI: 0.003 , 0.004, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของเงินทุนหมุนเวียน ที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.003 ลิตรความสามารถในการอธิบายของสมการถดถอย $R^2=0.56$ หมายถึง สมการสามารถอธิบายได้ร้อยละ 56.00 อีกราว ร้อยละ 44.00 อธิบายได้ด้วยปัจจัยอื่น

ตารางที่ 4.15 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทศนคติ ต่อ ปริมาณการผลิตสุรา โดยการวิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วยสถิติ Multiple Linear regression

ข้อมูลทั่วไป	ปริมาณการผลิตสุรา				
	Mean Difference			VIF	P-value
	Unadjusted	Adjusted*	95%CI		
จำนวนคนงาน	1,985.92	518.04	-275.42,1,311.51	1.00	0.198
เงินทุนหมุนเวียน	0.003	0.003	0.003 , 0.004	1.00	<0.001
ทศนคติ	-173.83	-272.88	-461.13,-84.63	1.02	0.005

Adjusted* ตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมได้แก่ จำนวนคนงาน เงินทุนหมุนเวียนและทศนคติ

วิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วยสถิติ Linear regression โดยไม่นำเข้าเงินทุนหมุนเวียนพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนได้แก่ ปัจจัยจำนวนคนงาน(adj.mean diff.= 2,118.05, 95%CI: 1110.06 , 3,126.04, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของจำนวนคนงาน ที่ 1 คน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 2,118.05 ลิตร ปริมาณการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือน (adj.mean diff.= 0.017, 95%CI: 0.015 , 0.019, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มปริมาณการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือนที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.017 ลิตร ทศนคติ (adj.mean diff.= -147.17, 95%CI: -273.27,-21.08, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของคะแนนทศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่ 1 คะแนน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราลดลง 147.17 ลิตร ความสามารถในการอธิบายของสมการถดถอย $R^2=0.81$ หมายถึง สมการสามารถอธิบายได้ร้อยละ 81 (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทัศนคติ ต่อปริมาณการผลิตสุราโดยการวิเคราะห์แบบ Multivariate ด้วยสถิติ Linear regression

ข้อมูลทั่วไป	ปริมาณการผลิตสุรา				
	Mean Difference		95%CI	VIF	P-value
	Unadjusted	Adjusted*			
จำนวนคนงาน	1,985.92	2,118.05	1110.06 , 3,126.04	1.00	<0.001
ปริมาณการซื้ออาคาร แสดมปีต่อเดือน	0.017	0.017	0.015 , 0.019	1.02	<0.001
ทัศนคติ	-173.83	-147.17	-273.27,-21.08	1.18	<0.001

Adjusted* ตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วม ได้แก่จำนวนคนงานปริมาณการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือนทัศนคติ

ส่วนที่ 7 เปรียบเทียบปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชนของโรงกลั่นสุราก่อนและหลังการปรับราคาสุราตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต โดยสถิติ Paired Sample T-test

การสำรวจปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชน จำนวน 110 แห่ง พบว่า โรงงานสุรามีการผลิตสุราก่อนการขึ้นภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เฉลี่ยเดือนละ 10,383.47 ลิตร (SD =9,271.02) ผลิตสูงสุด 45,333 ลิตร ต่ำสุด 720 ลิตร มีการผลิตสุราหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิต ปี 2560 เฉลี่ยเดือนละ 7,310.05 ลิตร (SD =7,258.24) ผลิตสูงสุด 40,725 ลิตร ต่ำสุด 375 ลิตร ค่าเฉลี่ยปริมาณการผลิตสุราก่อนและหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 พบว่าปริมาณเฉลี่ยหลังการปรับราคาสุราตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต 2560 ต่ำกว่าปริมาณเฉลี่ยก่อนการปรับภาษี จำนวน 3,073.43 ลิตร และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ α .05 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่ก่อนและหลังการปรับ
ขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560

ปริมาณการ ผลิตสุรา	Mean (SD)	Median (Min:Max)	Mean difference	95% CI	P- value
ก่อน	10,383.47 (9,271.02)	6,600 (720 : 45,333)	3,073.43	2,524.46, 3,622.39	<.001
หลัง	7,310.05 (7,258.24)	4,344 (375: 40,725)			

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เป็นการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือได้ ประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 250 คน และโรงงานสุรากลั่นชุมชนและผู้ประกอบการในตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จำนวน 110 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด โดย ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนทั่วไป และชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงงานสุรากลั่นชุมชนและผู้ประกอบการ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561 การศึกษานี้สามารถสรุปผลการศึกษาผลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ทัศนคติของประชาชนตำบลสะเอียบ

อำเภอสอง จังหวัดแพร่

การสำรวจประชาชนจำนวน 250 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 58.00 อายุเฉลี่ย 40.84 ปี (SD = 11.17) สถานภาพสมรสร้อยละ 80 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 38.20 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 61.60 รายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 73.60 เฉลี่ยต่อเดือน 6,409.20 บาท (SD = 1,798.02) และบุคคลในครอบครัวดื่มสุรา ร้อยละ 83.20

ด้านความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่า มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 55.20

เมื่อพิจารณาความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในรายข้อพบว่าข้อคำถามที่ประชาชนตอบถูกต้องมากที่สุด คือ การปิดแสดมภ์สรรพสามิตบนภาชนะบรรจุสุราเป็นการแสดงให้รู้ว่าสุราได้

เสี่ยภานี้แล้วร้อยละ 94.00 รองลงมาคือปัจจุบันมีกฎหมายห้ามตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ ในวัด ศาสนสถาน ร้อยละ 93.60

ส่วนประเด็นความรู้ที่ประชาชนตอบถูกน้อยที่สุดหรือเข้าใจผิดมากที่สุด คือ มีกฎหมายห้ามขายเครื่องตีแอลกอฮอล์ให้กับผู้ที่มี อายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ร้อยละ 62.40 รองลงมาคือมีกฎหมายให้ขายเครื่องตีแอลกอฮอล์ ในเวลา 11 โมงเช้า – 14.00 น. ร้อยละ 40.40 สำหรับประเด็นความรู้ที่ประชาชนตอบไม่ทราบมากที่สุด คือ การขายเครื่องตีแอลกอฮอล์ในรูปแบบการขายโดยเครื่องขายอัตโนมัติไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 34.40รองลงมาคือพระราชบัญญัติ ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มีผลบังคับ ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ร้อยละ 30.00

ด้านการรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวมพบว่าโดยส่วนมากมีการรับรู้ในเรื่องดังกล่าว อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 53.20

เมื่อพิจารณาการรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ.2560 และ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พบว่าประชาชนมีการรับรู้เรื่องการห้าม ขายสุราในสถานที่ราชการ และวัด ศาสนสถาน มากที่สุดค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 0.88 (SD=0.33) รองลงมาคือ ห้ามขายสุราในสวนสาธารณะของทางราชการ แต่อย่างไรก็ตามพบว่าประชาชนไม่ เคยรับรู้ถึงขนาดของเครื่องตีกลั่นสุรา จะต้องไม่เกิน 5 แร่งม้า สูงสุดถึงร้อยละ 46.00 และ สามารถตีสุราในสวนสาธารณะของเอกชนได้ ร้อยละ 38.80

ด้านทัศนคติต่อพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในภาพรวมพบว่าโดยส่วนมากมีทัศนคติในเรื่องดังกล่าว อยู่ในระดับดี ร้อยละ 78.80

เมื่อพิจารณาด้านทัศนคติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 และ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประชาชนในรายข้อพบว่า มีทัศนคติ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีที่สุดคือ มาตรการควบคุมพฤติกรรม ขับขี่ ยานพาหนะหลังการดื่มเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20(SD= 0.947)ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราเป็นวิธีการที่ เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.52 (SD= 1.054)

1.2 พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

จากการศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุรา พบว่าพฤติกรรมการดื่มสุรา ร้อยละ 52.40 รองลงมาคือ เคยดื่ม ร้อยละ 26.80 อายุเมื่อดื่มครั้งแรก < 18 ปี ร้อยละ 23.16 อายุเมื่อดื่มครั้งแรก > 18 ปี ร้อยละ 76.84 โดยอายุน้อยที่สุดที่เริ่มดื่มครั้งแรก คือ 12 ปี อายุมากที่สุดที่เริ่มดื่มครั้งแรก คือ 50 ดื่มสุราขาว ร้อยละ 86.80 รองลงมาคือเบียร์ ร้อยละ 32.00 ดื่มที่ระดับ 35 ดิกรี รองลงมาคือ 40 ดิกรี โดยเหตุผลที่ดื่ม ดื่มเพื่อเข้าสังคม ร้อยละ 52.10 รองลงมาคือดื่มเพื่อผ่อนคลายหลังเลิกงาน ร้อยละ 25.60 ดื่มเมื่อมีเทศกาลหรืองานเลี้ยง ร้อยละ 41.92 รองลงมาคือ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 35.35 ดื่มเป็นกลุ่ม ร้อยละ 57.07 รองลงมาคือ แล้วยแต่โอกาส ร้อยละ 35.86 ดื่มตอนเย็น ร้อยละ 89.39 ระยะเวลาในการดื่มใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง ร้อยละ 41.92 รองลงมาคือ ครั้งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง ร้อยละ 22.22 ดื่มที่บ้าน ร้อยละ 50.51 รองลงมาคือสถานที่ที่มีเทศกาลหรืองานสังสรรค์ ร้อยละ 38.38 ด้านปริมาณการดื่มแต่ละครั้งพบว่าดื่มมากกว่า 1 ขวด ร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ 1 แก้วเป๊ก ร้อยละ 27.27 ตัดสินใจซื้อสุราคด้วยตัวเอง ร้อยละ 64.14 รองลงมาคือเพื่อน ร้อยละ 30.30 ซื้อสุราที่โรงงานสุรากลั่น ร้อยละ 42.42 รองลงมาคือร้านขายของชำ ร้อยละ 28.28 ซื้อสุราในช่วงเย็น ร้อยละ 95.96 และเมื่อสอบถามถึงปริมาณการดื่มสุรา เมื่อสุรามีราคาแพงขึ้น และรัฐบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก การดื่มสุรา และมีมาตรการควบคุมต่างๆ พบว่าดื่มลดลง ร้อยละ 65.66 รองลงมาคือเลิกดื่ม ร้อยละ 17.68 และมีความถี่ในการดื่มลดลง ร้อยละ 80.81 รองลงมาคือ เท่าเดิม ร้อยละ 17.17

1.3 ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ด้วย Logistic regression พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p - value < 0.05$ ในปัจจัยเพศ สถานภาพ และบุคคลดื่มสุราในครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ด้วย Multiple logistic regression พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p - value < 0.05$ ในปัจจัยเพศ โดยพบว่า เพศชายจะมีพฤติกรรมการดื่มสุราเป็น 5.29 เท่า ของเพศหญิง (Adjusted OR=5.29, 95%CI: 2.32,11.86) สถานภาพสมรสมีพฤติกรรมการดื่มสุราเป็น 9.92 ของสถานภาพ โสด (Adjusted OR=9.92, 95%CI: 1.36,43.28) สถานภาพ หม้าย/หย่า มีพฤติกรรมการดื่มสุราเป็น 15.83 ของสถานภาพ โสด (Adjusted OR=15.83 95%CI: 1.61,69.27) และการที่มีบุคคลดื่มสุราในครอบครัวจะทำให้มี

พฤติกรรมดื่มสุราเป็น 3.15 เท่าของคนที่ไม่ดื่มสุราในครอบครัว (Adjusted OR=3.15, 95%CI: 1.46,6.80)

1.4 ปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่จำหน่ายภายในประเทศของ ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560

การสำรวจปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชน จำนวน 110 โรง พบว่าโรงงานสุรามีการผลิตสุราก่อนการขึ้นภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เฉลี่ยเดือนละ 10,383.47 ลิตร (SD =9,271.02) ผลิตสูงสุด 45,333 ลิตร ต่ำสุด 720 ลิตร มีการผลิตสุราหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เฉลี่ยเดือนละ 7,310.05 ลิตร (SD =7,258.24) ผลิตสูงสุด 40,725 ลิตร ต่ำสุด 375 ลิตร ค่าเฉลี่ยปริมาณการผลิตสุราก่อนและหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา พ.ศ. 2560 พบว่าปริมาณเฉลี่ยหลังการปรับราคาสุราตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ต่ำกว่า ปริมาณเฉลี่ยก่อนการปรับภาษี จำนวน 3,073.43 ลิตร และ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 ความสัมพันธ์ของลักษณะโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทิศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน ต่อปริมาณการผลิตสุรา

การสำรวจโรงงานสุรากลั่นชุมชน จำนวน 110 โรง พบว่าผลิตสุรากลั่น ร้อยละ 100 และผลิตสุราแช่ ร้อยละ 0.18 ระยะเวลาการก่อตั้งโรงงานเฉลี่ย 12.32 ปี (SD =2.60) ความแรงของสุราที่ผลิต 28 ดีกรี ร้อยละ 70.90 รองลงมาคือ 40 ดีกรี ร้อยละ 18.20 จำนวนคนงานเฉลี่ย 5.80 คน (SD=1.30) เงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ย 1,542,163 บาท (SD= 1,633,529) ปริมาณการซื้ออาหาร แสตมป์ต่อเดือน 425,184.17 บาท (SD=381,691.38) ผู้ประกอบการรับรู้การขึ้นภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ร้อยละ 100.00

ในด้านทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน ในภาพรวมพบว่าโดยส่วนมากมีทัศนคติในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับดี ร้อยละ 84.50

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน ในรายข้อพบว่าผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน มีทัศนคติอยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย ทัศนคติที่ดีที่สุดคือ การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ต้นทุนในการผลิตสุรากลั่นในชุมชนเพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.82 (SD= 0.492) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราให้มีผล ทำให้ปริมาณการผลิตสุรากลั่นในชุมชนลดลงค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.88 (SD=0.32)

จากการวิเคราะห์ Bivariate โดยใช้สถิติ Linear regression พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อ ปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนคือ ใต้แก่ จำนวนคนงาน (mean diff.= 1,980.10,

95%CI: 979.68 , 2,980.53, p-value <0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของจำนวนคนงาน 1 คน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 1,980.10 ลิตร ,เงินทุนหมุนเวียน (mean diff.= 0.003, 95%CI: -0.003,0.004, p-value <0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของเงินทุนหมุนเวียน ที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.003 ลิตร ปริมาณการซื้ออาหารสดมปีต่อเดือน (mean diff.= 0.017, 95%CI: 0.015 , 0.019, p-value <0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของการซื้ออาหารสดมปีต่อเดือน ที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.017 ลิตร ทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุรา (mean diff.= -165.86, 95%CI: -440.33 , 109.61, p-value < 0.236)โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของคะแนนทัศนคติต่อการขึ้นภาษีสุรา ที่ 1 คะแนน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราลดลง 165.86 ลิตร

จากการวิเคราะห์ Multivariate ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนโดยใช้สถิติ Linear regression พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนได้แก่ปัจจัยเงินทุนหมุนเวียน(adj.mean diff.= 0.003, 95%CI: 0.003 , 0.004, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของเงินทุนหมุนเวียน ที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.003 ลิตรความสามารถในการอธิบายของสมการร้อยละ 56.00

ส่วนวิเคราะห์แบบ Multivariate โดยไม่นำเข้าเงินทุนหมุนเวียนพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนได้แก่ ปัจจัยจำนวนคนงาน(adj.mean diff.= 2,118.05, 95%CI: 1110.06 , 3,126.04, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของจำนวนคนงาน ที่ 1 คน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 2,118.05 ลิตร ปริมาณการซื้ออาหารสดมปีต่อเดือน (adj.mean diff.= 0.017, 95%CI: 0.015 , 0.019, p-value < 0.001) โดยทุกๆการเพิ่มปริมาณการซื้ออาหารสดมปีต่อเดือนที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.017 ลิตร ทัศนคติ (adj.mean diff.= -147.17, 95%CI: -273.27,-21.08, p-value < 0.001)) โดยทุกๆการเพิ่มขึ้นของคะแนนทัศนคติที่ 1 คะแนน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราลดลง 147.17 ลิตร ความสามารถในการอธิบายของสมการถดถอยร้อยละ 81.00

2. อภิปรายผล

2.1 พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ตำบลสะเอียบ เป็นตำบลที่อยู่เหนือสุดของจังหวัดแพร่ มีพื้นที่รับผิดชอบ 10 หมู่บ้าน ประชากร 5,500 คน จากการเก็บข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบในปี 2559 พบว่า มีผู้บริโภคสุราเป็นประจำ ร้อยละ 10.07 คนและบริโภคสุรานานๆครั้ง ร้อยละ 13.44 (องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559) เป็นแหล่งผลิตสุรากลั่นชุมชนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดแพร่ และจังหวัดแพร่เป็นแหล่งผลิตสุราที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ (สำนักข่าวทีนิวส์จังหวัดแพร่, 2560) มีโรงงานสุรากลั่นชุมชนในพ.ศ. 2559 และ 2560 เท่ากับ 144 โรงและ 132 โรงตามลำดับ(องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559) มีข้อมูลการซื้ออาคารแสดมปีสุราขาวและไวน์ พ.ศ.ปี 2559 จำนวน 493 ล้านบาท (สรรพสามิตจังหวัดแพร่ , 2559) ซึ่งราคาสุราเป็นไปตามกลไกการตลาดซึ่งมีราคาสูงขึ้นตามการขึ้นภาษีของกรมสรรพสามิต แต่อัตราการบริโภคสุราจาก พ.ศ. 2559 กลับเพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 3.5 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ, 2559) จากการศึกษาวุฒิกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 58.00 อายุเฉลี่ย 40.84 ปี สถานภาพสมรส ร้อยละ 80.00 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 38.20 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 61.60 รายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 73.60 เฉลี่ยต่อเดือน 6,409.20 บาท และมีบุคคลในครอบครัวดื่มสุรา ร้อยละ 83.20 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมดื่มสุรา ร้อยละ 52.40 รองลงมาคือ เคยดื่ม ร้อยละ 26.80 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2554,2555)ที่พบพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปี 2554 ร้อยละ 61.3 และ พ.ศ. 2555 ร้อยละ 61.9 ตามลำดับ อายุเมื่อดื่มครั้งแรก < 18 ปี ร้อยละ 23.16 อายุ เมื่อดื่มครั้งแรก > 18 ปี ร้อยละ 76.84 อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มครั้งแรก 16.89ปี โดยอายุน้อยที่สุดที่เริ่มดื่มครั้งแรกคือ 12 ปี อายุมากที่สุดคือ 50 ปี โดยสอดคล้องกับการศึกษาของกองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2558) ที่พบว่าพฤติกรรมการดื่มสุรามีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มดื่มสุราที่ 20.3 ปี โดยผู้ชายเริ่มดื่มอายุเฉลี่ย 19.40 ปี และผู้หญิงอายุ 24.60 ปี ประเภทสุราที่ดื่ม ส่วนใหญ่ดื่มสุราขาว ร้อยละ 86.80 รองลงมาคือเบียร์ ร้อยละ 32.00 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของเนื่อแพร่ เล็กเฟื่องฟู (2558) ที่พบว่านักดื่มในภาคเหนือเน้นดื่มสุรามากที่สุด เป็นสัดส่วนถึง ร้อยละ 66.00 ของการดื่มทั้งหมดในภาคเหนือ และการดื่มในภาพรวมของประเทศที่พบว่า ร้อยละ 51.80 ดื่มสุราขาว สุราสี สุราแดง ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (2550)ที่พบว่า

เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่คนไทยนิยมดื่มน้ำมากที่สุดคือ เบียร์ ร้อยละ 60.90 รองลงมาคือ สุราขาว หรือ สุรากลั่น ร้อยละ 42.70

ด้านความแรงของสุรา พบว่า ส่วนใหญ่ ดื่มน้ำที่ระดับ 35 ดีกรี รองลงมาคือ 40 ดีกรี โดยเหตุผลที่ดื่มน้ำ ส่วนใหญ่ดื่มน้ำเพื่อเข้าสังคม ร้อยละ 52.10 รองลงมาคือดื่มน้ำเพื่อผ่อนคลาย หลังเลิกงาน ร้อยละ 25.60 ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ(2556)ที่พบว่าเหตุผลสำคัญที่ดื่มน้ำสุราเพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ ร้อยละ 41.90และการศึกษาของ อุดมศักดิ์ แซ่โจ้วและคณะ (2559)พบว่า เหตุผลในการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของประชาชนชายและหญิงคือการดื่มน้ำเพื่อเข้าสังคม เพื่อการสังสรรค์ ร้อยละ 41.90 ซึ่งต่างจากการศึกษาของศิริลักษณ์ นิยกิจ (2559) ที่พบว่าประชาชนตำบลไทรน้อย อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีมีพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่ปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุดคือ เมื่อกหักหรือเศร้าใจทำน้ำดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ ร้อยละ 86.30

ความถี่ในการดื่มน้ำ พบว่าส่วนใหญ่ ดื่มน้ำเมื่อมีเทศกาลหรืองานเลี้ยง ร้อยละ 41.92 รองลงมาคือ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 35.35 ลักษณะการดื่มน้ำ พบว่าส่วนใหญ่ ดื่มน้ำเป็นกลุ่ม ร้อยละ 45.20 รองลงมาคือ แล้วแต่โอกาส ร้อยละ 28.40 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งวิทย์ มาสงามและคณะ (2540)ที่ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายละอานศึกษา จังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ดื่มน้ำกับเพื่อนในโอกาสพิเศษ

ช่วงเวลาที่มักดื่มน้ำมากที่สุดคือ ตอนเย็น ร้อยละ 89.39 ระยะเวลาในการดื่มน้ำ ส่วนใหญ่ใช้เวลา 1 – 2 ชั่วโมง ร้อยละ 41.92 รองลงมาคือ ครึ่งชั่วโมง – 1 ชั่วโมง ร้อยละ 22.22 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของอุไรรัตน์ เข้มชอุติ (2555) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มักบริโภคสุราตอนเย็น ร้อยละ 50.4และการศึกษาของ พงษ์เดช สารการและคณะ (2555) ที่พบว่าช่วงเวลาในการดื่มน้ำส่วนใหญ่เป็นช่วงเย็น (17.00-23.59 น.) โดยมีค่าประมาณสัดส่วนเท่ากับ0.897 หรือ 89.70% (95%CI=0.884-0.911)

โดยสถานที่ดื่มน้ำ ส่วนใหญ่ดื่มน้ำที่บ้าน ร้อยละ 50.51 รองลงมาคือ สถานที่ที่มีเทศกาลหรืองานสังสรรค์ ร้อยละ 38.38 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของอมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุลที่ (2556)พบว่าสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกดื่มน้ำแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ คือบ้านของตัวเอง ร้อยละ 84.00 รองลงมาคือบ้านของคนอื่น และร้านค้า/ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 71.90 ซึ่งต่างกับการศึกษาของพงษ์ศักดิ์ อ้นมอย (2554)ที่พบว่าเยาวชนทั้งชายและหญิงมักดื่มน้ำครั้งแรกที่บ้านของเพื่อนหรือที่พักของเพื่อนเป็นครั้งแรกร้อยละ 61.00

โดยผู้ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสุรา ส่วนใหญ่ คือตัดสินใจด้วยตัวเอง ร้อยละ 64.14 รองลงมาคือเพื่อน ร้อยละ 30.30 ซึ่งต่างจากการศึกษาของอัมพิกา หอมจิตต์(2554)ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของสตรีวัยทำงาน ในกรุงเทพมหานครพบว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการซื้อและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ เพื่อนที่สนิท/เพื่อนที่ทำงาน และการศึกษาของปาริชาติ มงคลศิลป์(2559) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของสตรีวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่พบว่าเพื่อนเป็นบุคคลมีส่วนในการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสมพร้อมดื่มมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ซื้อสุราที่ โรงงานสุรากลั่น ร้อยละ 42.42 รองลงมาคือร้านขายของชำ ร้อยละ 28.28 ซึ่งผลการศึกษาไม่พบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของใคร ทั้งนี้อาจเนื่องจาก พื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่เฉพาะคือ เป็นแหล่งผลิตสุราแหล่งใหญ่ของจังหวัดแพร่ ประชาชนรวมถึงเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าพื้นที่อื่น จึงทำให้สถานที่ซื้อมีความแตกต่างจากผลการศึกษานักวิจัยท่านอื่นๆ เช่นจากการศึกษาของพงษ์ศักดิ์ อ้นมอย (2554) ที่พบว่าส่วนใหญ่ซื้อมาจากร้านขายของชำในหมู่บ้าน มากถึงร้อยละ 47.2 และการศึกษา ของอุไรรัตน์ แยมชุตติ (2555) ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านขายของชำ ร้อยละ 34.80

เมื่อสอบถามถึงปริมาณการดื่มสุรา เมื่อสุรามีราคาแพงขึ้นและรัฐบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก การดื่มสุรา และมีมาตรการควบคุมต่างๆ พบว่าส่วนใหญ่ ดื่มลดลง ร้อยละ 65.66 รองลงมาคือเลิกดื่ม ร้อยละ 17.68 มีความถี่ในการดื่มลดลง ร้อยละ 80.81 รองลงมาคือ เท่าเดิม ร้อยละ 17.17 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกรมสรรพสามิต ปี 2552 ที่พบว่า ราคาสุราที่กลุ่มตัวอย่างนิยมดื่มสูงขึ้นเฉลี่ย 87 บาท ขณะที่รายได้เท่าเดิม จะทำให้อัตราการบริโภคสุราที่ตนชอบดื่กลดลง โดยในด้านความถี่ พบว่าส่วนใหญ่ผู้บริโภคสุราร้อยละ 50.69 ยังคงบริโภคสุราประเภทเดิมเมื่อราคาสุราประเภทนั้นๆเพิ่มขึ้น เพียงแต่เปลี่ยนไปบริโภคสุราประเภทเดิมยี่ห้ออื่นที่ราคาต่ำกว่าแทน โดยมีเพียงร้อยละ 17.19 ที่ เปลี่ยนไปบริโภคสุราประเภทอื่น ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมการบริโภคสุราเบื้องต้นได้ว่าสินค้าสุราประเภทต่างๆ มีความยืดหยุ่นต่อราคาน้อยมากอันหมายถึงความต้องการบริโภคสุรา ลดลงน้อยกว่าราคาสุราที่ปรับเพิ่มขึ้น (กรมสรรพสามิต, 2552)

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะและพฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

จากการศึกษาพบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลพบตัวแปรที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมการดื่มสุราของประชาชนตำบลสะเอียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ตัวแปร คือ ปัจจัย เพศ($p\text{-value}<0.001$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริลักษณ์ นิยกิจ(2559) ที่

พบว่าเพศชายมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยทางสถิติ(p – value <0.001)และปัจจัย บุคคลดื่มสุราในครอบครัว (p -value <0.002) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุรเมศวร์ ฮาซิมและคณะ(2560)ที่พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลายในจังหวัดประทุมธานีอย่างมีนัยทางสถิติ(p – value <0.001)

2.3 เพื่อศึกษาปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่จำหน่ายภายในประเทศของตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้งก่อนและหลังการปรับขึ้นภาษีสุราของกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2560

จากการศึกษาพบว่าโรงงานสุรามีการผลิตสุราก่อนการขึ้นภาษีสรรพสามิต ปี 2560 เฉลี่ยเดือนละ 10,383.47 ลิตร (SD =9,271.02) ผลิตสูงสุด 45,333 ลิตร ต่ำสุด 720 ลิตร มีการผลิตสุราหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิต ปี 2560 เฉลี่ยเดือนละ 7,310.05 ลิตร (SD =7,258.24) ผลิตสูงสุด 40,725 ลิตร ต่ำสุด 375 ลิตร ค่าเฉลี่ยปริมาณการผลิตสุราก่อนและหลังการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราปี 2560 พบว่าปริมาณเฉลี่ยหลังการปรับราคาสุราตามระบบภาษีของกรมสรรพสามิต ปี 2560 ต่ำกว่าปริมาณเฉลี่ยก่อนการปรับภาษี จำนวน 3,073.43 ลิตร และ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 แต่จากการศึกษาเอกสารการวิจัยที่ผ่านมาไม่พบว่ามีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการขึ้นภาษีของกรมสรรพสามิตกับปริมาณการผลิตสุราจึงถือเป็นข้อค้นพบที่สำคัญ

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะโรงงานสุรากลั่นชุมชน ทิศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน ต่อปริมาณการผลิตสุรา

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการผลิตสุราของโรงงานสุรากลั่นชุมชนได้แก่ ปัจจัย จำนวนคนงาน(adj.mean diff.= 2,118.05, 95%CI: 1110.06 , 3,126.04, p -value < 0.001) โดยทุกๆ การเพิ่มขึ้นของจำนวนคนงาน ที่ 1 คน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 2,118.05 ลิตร ปริมาณการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือน (adj.mean diff.= 0.017, 95%CI: 0.015 , 0.019, p -value < 0.001) โดยทุกๆ การเพิ่มปริมาณการซื้ออาคารแสดมปีต่อเดือนที่ 1 บาท จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราเพิ่มขึ้น 0.017 ลิตร และทิศนคติ (adj.mean diff.= -147.17, 95%CI: -273.27,-21.08, p -value < 0.001)) โดยทุกๆ การเพิ่มขึ้นของคะแนนทิศนคติที่ 1 คะแนน จะทำให้โรงงานสุรากลั่นชุมชนผลิตสุราลดลง 147.17 ลิตร ความสามารถในการอธิบายของสมการถดถอยร้อยละ 81.00 ซึ่งต่างกับการศึกษาของเสก เมธาสุรารักษ์(2552)ที่พบว่าจำนวนแรงงานที่ใช้ ทำให้ผลผลิตสุราลดลงอาจเพราะกระบวนการผลิตใช้คนทำงานมากเกินไป มีการว่างงานแฝงเกิดขึ้น โดยพบว่าหนึ่งโรงงาน มีคนทำงานประมาณ 3 – 4 คน ซึ่งอาจมากเกินไปจนความจำเป็น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

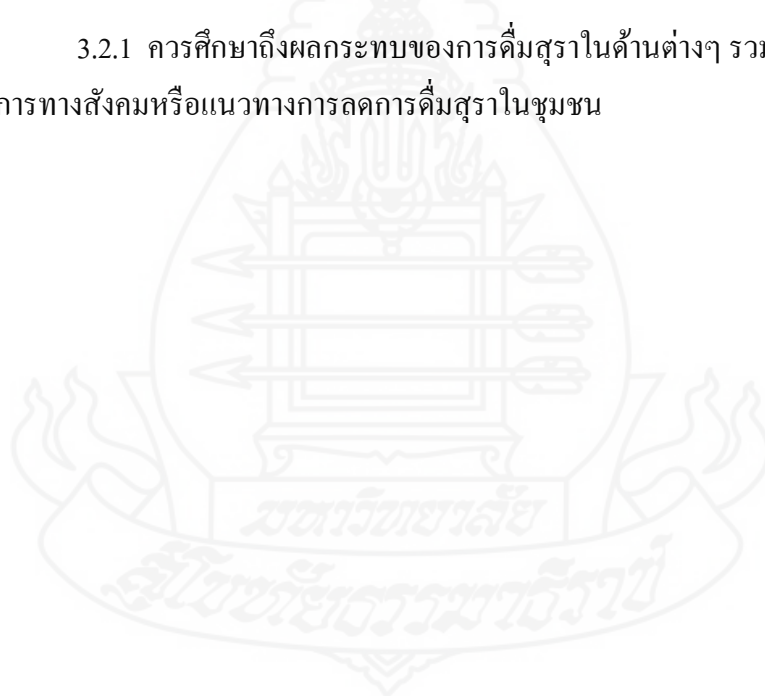
3.1.1 ควรเน้นการลด ละ เลิกการดื่มสุรา หรือการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อลดการดื่มสุราที่ประชาชนชายให้มากขึ้น เนื่องจากผู้ชายมีอัตราการดื่มสุรามากกว่าเพศหญิง

3.1.2 ควรเน้นการลด ละ เลิกการดื่มสุราในระดับครอบครัวให้มากขึ้น เนื่องจากการมีบุคคลดื่มสุราในครอบครัวจะมีอัตราการดื่มสุรามากกว่าคนที่ไม่ได้มีบุคคลดื่มสุราในครอบครัว

3.1.3 เนื่องจากพื้นที่ที่ทำการศึกษาเป็นแหล่งผลิตสุรากลั่นรายใหญ่ของจังหวัดแพร่ ประชาชนเข้าถึงแหล่งผลิตได้ง่าย ในการทำการศึกษาจึงมีข้อจำกัดในเรื่องของการตอบคำถามหรือการให้ข้อมูลที่แท้จริง ดังนั้นในการทำการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการออกแบบงานวิจัยให้เหมาะสมกับพื้นที่มากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาถึงผลกระทบของการดื่มสุราในด้านต่างๆ รวมถึงการวิจัยในเรื่องของมาตรการทางสังคมหรือแนวทางการลดการดื่มสุราในชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวรรณ บุญบง. (2557). พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิต สาขาสุขศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน.
(ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- เกษร จาระนัย. (2551). การศึกษาปัญหาในการดำเนินการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสุรากลั่นชุมชนของสำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 3.(การศึกษาค้นคว้าอิสระการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์: นครราชสีมา
- ชลธาร วิสสุตวงศ์ และคณะ. (2554). การศึกษาเชิงเปรียบเทียบภาษีสุรา: กรณีศึกษาประเทศไทย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เกาหลี ออสเตรเลีย และประชาคมยุโรป (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- ชลธิชา โรจนแสง. (2550). เยาวชนไทย: กรณีศึกษาพฤติกรรมเครื่องดื่มสุราของนักเรียนมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2550. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น
- ฉานนท์ ปิ่นเสมอ. (2547). การศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสมพร้อมดื่ม.(วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ).
- ญาณินี น้อยพันธ์, พชญา ขจรเวหาสน์และมณฑนร์ส จิตรังสี. (2545). การศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราและสูบบุหรี่ ของนิสิตหญิงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545.
(ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ทักษพล ธรรมรังสี. (บรรณาธิการ). (2556). สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในประเทศไทยปี 2556. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข
- ธนัญญา สมัย, ยุพา จิวพัฒนกุลและสมจินต์ เพชรพันธุ์ศรี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะเศรษฐกิจและสังคม ความเครียด ต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. *J Nurs Sci*, 33(1), 43-49
- ธานีรัตน์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์เอนด์.

- ธีระวุฑู ธรรมกุล, ทิพย์รัตน์ ธรรมกุล, ไพโรจน์ พรหมพินิจ, นิยม ไกรบุญ, อรณิชา เบลล์, และศรเพชร มหามาตย์. (2559). *ประยุกต์ Logic Model ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขตพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 9 นครชัยบุรินทร์(ระยะที่ 3)*. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- นิพนธ์พั้วพงศกร และคณะ, “การวิเคราะห์ผลกระทบของการขึ้นภาษีสุรา และพ.ร.บ.ควบคุมการบริโภคสุรา” ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มิถุนายน 2552
- เนื้อแพร เล็กเฟื่องฟู, ณัฐ ธารพานิช, กิจวัฒน์ ทาเจริญ, สุขใจ ว่องไวศิริวัฒน์, นพพล วิทย์วรวงศ์ (2558). *สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2558: 1-12
- นพพล วิทย์วรวงศ์. (2557) *สถานะความรู้เพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- นพพล วิทย์วรวงศ์. (บรรณาธิการ). (2557). *ทศวรรษศูนย์วิจัยปัญหาสุรา: สถานะความรู้เพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- นิรัตน์ อิมามี. (2557). *สถิติและการวิจัยในการจัดการสุขภาพ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
- บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ. (2548). *แนวทางการขึ้นภาษีสุรา เพื่อลดการบริโภคโดยรวม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- บุญทริกา บุญไชยแสน, ศิริพร หงษ์ทะนิ, ศิรินันท์ ปะนะภูเต, นันทนัช ตั้งจาดูร โสภ. (2551). *การเข้าถึงแอลกอฮอล์ การรับรู้และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามและผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. (ปริญาเกศาสตรบัณฑิต) มหาสารคาม:มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2552
- ปาริชาติ มลคณศิลป์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสตรีวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

- ประกิต โปธิอาสน์. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- ปราณ มีทองคำ. *พฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี; 2549.
- พงษ์เดช สารการ, เสมอ ตรีคุณา, รังสิมา บำเพ็ญบุญ, นุจรินทร์ หิรัญคำ, ธนิตา บุตรคล้ายและยุพา พิทักษ์วานิชย์. (2552). *พฤติกรรมกรรมการดื่มและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มแรงงาน ภาคอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา*. [ม.ป.ท.:ม.ป.พ.].
- พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย. (2554). การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเมาหัวราน้ำของเยาวชนอำเภอเมืองจังหวัดอุดรดิตถ์. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 11(3), 250 – 260.
- มนูญ โต้ะยามะ. (2556) “เศรษฐศาสตร์มหภาค เศรษฐศาสตร์จุลภาคกับการบริการสุขภาพ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา เศรษฐศาสตร์สุขภาพและการวิเคราะห์ทางการเงิน HEALTH ECONOMICS AND FINANCIAL ANALYSIS* หน่วยที่ 2: นนทบุรี สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2559). *ข้อเท็จจริงและตัวเลข: เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มัทนา พลฤษะรัตนนท์. (ม.ป.ป.). *ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสุราชุมชน*.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ค่านสุทธาการพิมพ์
- รัตนารณ์ กิจเชื้อ, ขนิษฐา เทนอิสสระ, ธนะชัย อธิลาเวทย์และสุรัชญ์ลักษณ์ คณาศรี. (2555). *พฤติกรรมกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ ผลกระทบจากการดื่ม และคุณภาพชีวิตของ นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. (ปริญาเอกสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- ลำไย เทียมมล. “วิชาการภาษีอากร.” <http://krulumyai.weebly.com> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2558).
- วัชรพงศ์ รัตสุขพิมล ชัยพร เชียนพานิช “เหตุปัจจัยของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ใน *สถานะความรู้เพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์* (พิมพ์ครั้งที่ 1) : กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

- วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล (2552). *การคาดการณ์และการประเมินผลของมาตรการภาษีและไม่ใช่ภาษีต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภครสุราของไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิน. (2548). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร, สุพล ลิ้มวัฒนานนท์และสุรศักดิ์ ไชยสงค์. (2551). *การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยกรณีการใช้นโยบายด้านภาษีและราคา* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ และหน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2546). *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 27 เรื่องที่ 6 พิษภัยของแอลกอฮอล์*. เข้าถึงได้จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=27&chap=6&page=t27-6-infodetail03.html>
- สิริรัฐ สุกันธา, วิศุทธ จิตอารี, จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจและสุพรรณ โดวีจักษณ์ชัยกุล. (2550). *การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุเมศวร์ ฮาซิม, รัตนา เลิศสุวรรณศรี, รมิตา ศรีहरา. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดประทุมธานี*. *Thai Journal of Science and Technology*, 6(1), 7
- สุทธิรักษ์ ไชยรักษ์ และคณะ. (2553). *รายงานวิจัยสถาบันเรื่องพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2551*. นครราชสีมา : คลังปัญญา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ(2560). *การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560* กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- ศรัญญา รักสงฆ์และเขาวนุช รักสงฆ์. (2561). *พฤติกรรมและกลไกการตั้งราคาขายปลีกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในจังหวัดมหาสารคามและขอนแก่น*.
- ศักดิ์สิทธิ์ วัชรรัตน์ . (2550). *เอกสารประกอบการสอน รหัสวิชา 1204-1303 วิชาคอมพิวเตอร์กับ*

งานสำนักงาน เรื่อง MICROSOFT OFFICE EXCEL 2007. พิษณุโลก: วิทยาลัย
สารพัดช่างพิษณุโลก.

เสก เมธาสุรารักษ์. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ การผลิตสุรากลั่นชุมชนเขตภาคเหนือ. *วารสาร*

เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 13(1), 34 – 53

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2560). รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ.2560. นนทบุรี

: ศูนย์วิจัย ปัญหาสุรา.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2557). รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ.2557. นนทบุรี

: ศูนย์วิจัย ปัญหาสุรา.

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2556). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบ

ในประเทศไทย พ.ศ. 2556. กรุงเทพมหานคร.

อดิสรณ์ หลายชูไทย. สุราในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

อมรรัตน์ อัครเศรษฐสกุล. (2556). พฤติกรรมและผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของประชาชน ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารสมาคมพยาบาลฯ*

สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 31(1), 101 - 109

อารยา งามล้วนและศักดิ์ชาย นาคนก. (ม.ป.ป.). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกรจำหน่าย

สุรา กรณีเพื่อหาแนวทางควบคุมการจำหน่าย และลดการบริโภคสุรา ใน *การ*

ประชุมสัมมนาวิชาการราชภัฏนครสวรรค์วิจัยครั้งที่ 1(น. 1033). นครสวรรค์:

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อังสุมาลิน จันทรมณี, สุกัญญา โลจนาภิวัฒน์, และ จุฑารัตน์ สติธิปัญญา. (2560). ปัจจัยและ

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นหญิง ในสถาบันอาชีวศึกษา

กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28 (2),

117 – 129.

อัมพิกา หอมจิตต์. (ม.ป.ป.). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ของสตรีวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ).

อุดมศักดิ์ แซ่โง้ว, พลเทพ วิจิตรคุณากร และสาวิตรี อัยณรงค์กรชัย. (2559). ข้อเท็จจริงและตัวเลข:

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

อุไรรัตน์ เข้มขุติ. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ
ประชาชนในเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. *วารสารสาธารณสุขศาสตร์*, 7
(14), 75 – 81.

องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ . (2559). *สรุปผลงานประจำปี 2559*.

องค์การบริหารส่วนตำบลสะเอียบ . (2560). *สรุปผลงานประจำปี 2560*.

Bloom BS. (1971). *Handbook on formation and Summative Evaluation of Student Learning*. New
York: McGraw-Hill Book Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามชุดที่ 1

ชุดที่.....

แบบสอบถามเรื่อง

พฤติกรรมกรรมการบริหารโกลด์สุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา
ในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้ ใช้ศึกษาในกลุ่มประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน แต่ละตอนจะสอบถามในเรื่องต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคสุรา

2.ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยและจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน จึงขอความกรุณาตอบ แบบสอบถามให้ครบและให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะปกปิดเป็นความลับและ ใช้ข้อมูลเพื่อทำวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และเติมข้อมูลลงในช่องว่างตามความจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. สถานะภาพสมรส สมรส โสด หม้าย
 หย่าร้าง/แยกกันอยู่
4. อาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ
 รับจ้างทั่วไป อื่นๆ ระบุ.....
- 5.การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา ปริญญาตรี อื่นๆระบุ.....
6. รายได้ต่อเดือน .....บาท
7. บุคคลที่ดื่มสุราในครอบครัว มี ไม่มี

ตอนที่ 2 ความรู้ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

2.1 ความรู้เรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	ภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ปี 2560				
1	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ปี 2560 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป			
2	การเพิ่มภาษีสุรามีผลทำให้ราคาสุราสูงขึ้นและทำให้ประชาชนลดการบริโภคสุรา			
3	การปรับอัตราภาษีสรรพสามิตสุรา ปี 2560 ทำให้สุราที่มีดีกรีสูง มีราคาลดลงเมื่อเทียบกับอัตราภาษีเดิม(-)			
4	ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ปี 2560 “ สุรากลั่น ” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว และมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินกว่าสิบห้าดีกรี(-)			
5	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ปี 2560 แบ่งสุราออกเป็น 2 ประเภทคือ สุรากลั่น ได้แก่ สุราขาว สุราสี และสุราแช่ ได้แก่ ไวน์ เบียร์			
6	การปิดแสมปีสรรพสามิตบนภาชนะบรรจุสุรา เป็นการแสดงให้เห็นว่าสุราได้เสียภาษีแล้ว			
7	งบประมาณจากภาษีสุรา จำนวน 2 % รัฐบาลนำไปดำเนินการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน เพื่อลดปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากสุรา			
พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2551				
8	ปัจจุบันมีกฎหมายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวัด ศาสนสถาน			
9	ปัจจุบันมีกฎหมายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในโรงพยาบาล สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โรงเรียนหรือสถานศึกษา			
10	ประชาชนสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ในสวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชน(-)			
11	ร้านสะดวกซื้อในปั้มน้ำมันสามารถขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้(-)			
12	มี กฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในหอพัก			
13	มี กฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กับผู้ที่มียายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ (-)			

ลำดับ	ภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
14	มี กฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แก่คนเมา			
15	มีกฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลา 11.00น. – 14.00 น.(-)			
16	การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลา 17.00 น.- 24.00 น. สามารถทำได้			
17	มีกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะ ลด แลก แจก แถม			
18	มีกฎหมายห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะดื่มแล้วดี มีประโยชน์ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ทุกสื่อตลอด 24 ชั่วโมง			
19	การขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบการขายโดยเครื่องขายอัตโนมัติสามารถทำได้(-)			

2.2 การรับรู้ เรื่องภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ลำดับ	ภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่แน่ใจ
พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต ปี 2560				
1	สุราในชุมชนของท่านมีราคาเพิ่มสูงขึ้นจากปีที่แล้ว			
2	สุราในชุมชนของท่านมีราคาสูงขึ้นเกิดจากการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราปี 2560			
3	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา มีวัตถุประสงค์เพื่อลดการบริโภคสุราของประชาชน			
4	การผลิตสุราโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต (สุราเถื่อน) จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ			
5	ขนาดของเครื่องต้มกลั่นสุรา จะต้องไม่เกิน 5 แรงม้า			
6	ในโรงงานสุรากลั่นชุมชน ต้องมีแรงงานที่เป็นคน ไม่เกิน 7 คนเท่านั้น			
7	การจำหน่ายสุราเถื่อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท			
8	ผู้ใดซื้อหรือมีสุราเถื่อนไว้ในครอบครอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท			
9	การนำสมุนไพรรักษาโรคมาดองกับสุราเพื่อดื่มที่บ้านถือเป็นการทำผิดกฎหมาย			
10	การแบ่งขายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการทำผิดกฎหมาย			

ลำดับ	ภาษีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสุรา	ทราบ	ไม่ทราบ	ไม่แน่ใจ
พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2551				
11	ห้ามซื้อสุรา ในเวลา 05.00 น. ถึง 11.00 น.			
12	ห้ามซื้อสุรา ในเวลา 14.01 น. ถึง 17.00 น.			
13	ห้ามขายสุราให้กับประชาชนอายุต่ำกว่า 20 ปี			
14	ห้ามขายสุราให้กับผู้ที่มีอาการมินเฆาจนครองสติไม่ได้			
15	ห้ามขายสุราในสถานที่ราชการ และวัด ศาสนสถาน			
16	ห้ามขายสุราในสวนสาธารณะของทางราชการ			
17	ห้ามขายสุราในวัน วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษาวันออกพรรษา			
18	สามารถดื่มสุราในสวนสาธารณะของเอกชนได้			
19	สามารถดื่มสุราในงานแต่งงานที่จัดขึ้นในสโมสรที่ตั้งอยู่ในสถานที่ราชการได้			
20	ห้ามดื่มสุราในปั้มน้ำมันหรือร้านค้าในบริเวณปั้มน้ำมัน			
21	ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			
22	บนสลากบรรจุเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้องมีข้อความคำเตือนถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			

2.3 ทศนคติเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยมากที่สุดหรือยอมรับข้อความโดยไม่มีข้อยกเว้น

เห็นด้วยมาก หมายถึง ท่านเห็นด้วยมากหรือยอมรับข้อความโดยมีข้อยกเว้นเพียงเล็กน้อย

เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง ท่านเห็นด้วยปานกลางหรือยอมรับข้อความปานกลาง

เห็นด้วยน้อย หมายถึง ท่านเห็นด้วยหรือยอมรับข้อความโดยมีข้อยกเว้นอยู่เป็นจำนวนมาก

เห็นด้วยน้อยที่สุด หมายถึง ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุดหรือยอมรับข้อความโดยมีข้อยกเว้นมากที่สุด

มากที่สุด ← → น้อยที่สุด

ลำดับ	หัวข้อ	ระดับความเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ปริมาณการบริโภคสุราในชุมชนลดลง					
2	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น					
3	การจำกัดเวลาในการจำหน่ายสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น					
4	การจำกัดพื้นที่ในการบริโภคสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น					
5	การห้ามโฆษณาภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของสุราเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราและเข้าถึงสุราได้ยากขึ้น					
6	การตลาดและการโฆษณาเกี่ยวกับสุราเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริโภคสุราโดยเฉพาะเยาวชน					

ลำดับ	หัวข้อ	ระดับความเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7	มาตรการควบคุมพฤติกรรม ขับขี่ยานพาหนะ หลังการดื่มเป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ					
8	มาตรการการให้ความรู้และโน้มน้าว การรณรงค์แบบการสื่อสารทางเดียว เป็นมาตรการที่มีความคุ้มค่าต่ำ					
9	มาตรการ กำหนดเพดานระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด (50 mg %) เป็นวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดการบริโภคสุราของผู้ขับขี่ยานพาหนะ					
10	การจำกัดการขายสุราใน วันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา เป็นวิธีการที่ช่วยลดการบริโภคสุราและลดการเข้าถึงสุราได้					

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคสุรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และเติมข้อมูลลงในช่องว่างตามความความจริง

- ข้อมูลการดื่มสุรา

☐	ดื่ม
☐	เคยดื่ม
☐	ไม่ดื่มเลย (ไม่ต้องตอบในข้อต่อไป)
- ท่านดื่มสุราครั้งแรกเมื่ออายุ .....ปี
- ประเภทสุราที่ท่านดื่ม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐	สุราขาว	☐	สุราสี	☐	เบียร์
☐	ไวน์	☐	สปาย	☐	อื่นๆระบุ.....

4. ประเภทและยี่ห้อสุราที่ท่านดื่มบ่อยที่สุด .....
5. ท่านชอบดื่มสุราที่มีความแรงของแอลกอฮอล์กี่ดีกรี (เลือกได้เพียงข้อเดียวเท่านั้น)
☐	ต่ำกว่า 28	☐	28 ดีกรี
☐	30 ดีกรี	☐	35 ดีกรี
☐	40 ดีกรี		
6. เหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านดื่มสุรา(เลือกได้เพียงข้อเดียวเท่านั้น)
☐	เพื่อสุขภาพ	☐	เพื่อเข้าสังคม
☐	เพื่อให้เจริญอาหาร	☐	เพื่อคลายเครียด
☐	เพื่อชักชวน	☐	อยากทดลอง
☐	เพื่อผ่อนคลายหลังเลิกงาน	☐	อื่นๆระบุ...
7. โดยปกติท่านดื่มสุราก็ครั้งต่อสัปดาห์
☐	1 ครั้งต่อสัปดาห์	☐	2-3 ครั้งต่อสัปดาห์
☐	ดื่มทุกวัน	☐	ดื่มเมื่อเทศกาลหรือมีงานเลี้ยง
8. ท่านชอบลักษณะการดื่มสุราแบบใดมากที่สุด(เลือกได้เพียงข้อเดียวเท่านั้น)
☐	ดื่มคนเดียว	☐	ดื่มเป็นกลุ่ม
☐	แล้วแต่โอกาส	☐	อื่นๆระบุ.....
9. ช่วงเวลาใดที่ท่านมักดื่มมากที่สุด
☐	ตอนเช้า	☐	ตอนบ่าย
☐	ตอนเย็น	☐	ตอนกลางคืน
10. ส่วนใหญ่ท่านใช้เวลาในการดื่มสุราแต่ละครั้งเป็นเวลานานเท่าใด
☐	ต่ำกว่าครึ่งชั่วโมง	☐	ครึ่งชั่วโมง – 1 ชั่วโมง
☐	1 ชั่วโมง – 2 ชั่วโมง	☐	มากกว่า 2 ชั่วโมง
11. สถานที่ใดที่ท่านชอบดื่มสุรามากที่สุด
☐	บ้าน	☐	ร้านอาหาร
☐	สถานที่ที่มีงานเทศกาล หรืองานสังสรรค์	☐	อื่นๆ ระบุ...

12. ในการดื่มแต่ละครั้งท่านดื่มในปริมาณเท่าใด

- 1 แก้วเป๊ก(ความจุ 1.7 ออนซ์ 46 ml.)
- ครึ่งขวด(310 ml.)
- 1ขวด(620 ml.)
- มากกว่า 1 ขวด

13. ใครมีความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อสุราของท่าน(เลือกได้เพียงข้อเดียวเท่านั้น)

- ตัวท่านเอง เพื่อน
- ญาติ คนขาย/พนักงานขาย
- อื่นๆระบุ.....

14. ส่วนใหญ่ท่านซื้อสุราจากที่ใด

- ร้านขายของชำ ห้างสรรพสินค้า
- เซเว่น(7 - 11) ตัวแทนจำหน่าย
- โรงงานสุรากลั่น อื่นๆระบุ.....

15. ส่วนใหญ่ท่านซื้อสุราในช่วงเวลาใด .....

ปัจจุบัน สุรามีราคาแพงขึ้น รัฐบาลมีการรณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก การดื่มสุรา และมีมาตรการควบคุมต่างๆจากสถานการณ์ดังกล่าว ใช้ตอบคำถามในข้อ 16 – 17 โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

16. จากสถานการณ์ดังกล่าว มีผลต่อปริมาณการดื่มสุราของท่านอย่างไร

- เลิกดื่ม
- ดื่มลดลง
- ดื่มเท่าเดิม
- ดื่มมากขึ้น
- เปลี่ยนรูปแบบการดื่ม

17. จากสถานการณ์ดังกล่าว มีผลต่อความถี่ในการดื่มสุราของท่านอย่างไร

- ลดลง
- เท่าเดิม
- เพิ่มขึ้น

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามชุดที่ 2

ชุดที่.....

แบบสอบถามเรื่อง

พฤติกรรมกรรมการวิสาหกิจสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราในด้าน
ปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้ ใช้ศึกษาในกลุ่มผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน
แต่ละตอนจะสอบถามในเรื่องต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชนต่อการขึ้นภาษีสุรา

ตอนที่ 3 ปริมาณการผลิตสุราต่อเดือน

2.ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัย และจะไม่มี
ผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่าน จึงขอความกรุณาได้โปรดตอบ แบบสอบถามให้ครบและให้ข้อมูลตาม
ความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะปกปิดปกปิดเป็นความลับและ ใช้ข้อมูลเพื่อทำวิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงงานสุรากลั่นชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และเติมข้อมูลในช่องที่ตรงกับความจริง

1.ปีที่เริ่มก่อตั้งโรงงาน .....

2.ประเภทสุราที่ผลิต สุรากลั่น

สุราแช่

3.ความแรงของสุราที่ผลิต

ต่ำกว่า 28 ดีกรี

28 ดีกรี

30 ดีกรี

35 ดีกรี

40 ดีกรี

4.จำนวนคนงาน (ในช่วง 1 เดือน ที่ผ่านมา) .....

5.เงินทุนหมุนเวียน .....

6.ปริมาณการซื้ออากรแสตมป์ต่อเดือน .....

7.ท่านทราบเกี่ยวกับการขึ้นภาษีสรรพสามิต ปี 2560 หรือไม่

ทราบ

ไม่ทราบ

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อการขึ้นภาษีสุราของผู้ประกอบการโรงงานสุรากลั่นชุมชน
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด
 มากที่สุด ← → น้อยที่สุด

ลำดับ	หัวข้อ	ระดับความเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีผลทำให้ปริมาณ การผลิตสุรากลั่นในชุมชนลดลง					
2	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีผลต่อยอด จำหน่ายสุรากลั่นในชุมชนลดลง					
3	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ต้นทุนใน การผลิตสุรากลั่นในชุมชนเพิ่มขึ้น					
4	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุราทำให้ ผู้ประกอบการ โรงงานสุรากลั่นในชุมชนมี ภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น					
5	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา มีผลทำให้สุราที่ มีดีกรีสูงจำหน่ายได้น้อยลง					
6	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีผลต่อการ ตัดสินใจต่อใบอนุญาตโรงงานสุรากลั่นชุมชน ในปีถัดไป					
7	การขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรามีผลต่อการชะลอ การขยายกิจการของโรงงานสุรากลั่นใน ชุมชน					

ตอนที่ 3 ปริมาณการผลิตสุราต่อเดือน(ลิตร)

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลปริมาณการผลิตสุรากลั่นในช่องว่าง

เดือน	ปี														
	2559					2560					2561				
	ต่ำกว่า 28 ดีกรี	28 ดีกรี	30 ดีกรี	35 ดีกรี	40 ดีกรี	ต่ำกว่า 28 ดีกรี	28 ดีกรี	30 ดีกรี	35 ดีกรี	40 ดีกรี	ต่ำกว่า 28 ดีกรี	28 ดีกรี	30 ดีกรี	35 ดีกรี	40 ดีกรี
มกราคม															
กุมภาพันธ์															
มีนาคม															
เมษายน															
พฤษภาคม															
มิถุนายน															
กรกฎาคม															
สิงหาคม															
กันยายน															
ตุลาคม															
พฤศจิกายน															
ธันวาคม															
รวม															

ภาคผนวก ค

หนังสืออนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่
 กระทรวงสาธารณสุข
 ที่อยู่เลขที่ 25 ถนน บ้านใหม่ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ รหัสไปรษณีย์ 54000
 โทร. 054653254 ต่อ 208

เอกสารรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ ดำเนินการให้การรับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรมโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guideline International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP) และ 45CFR 46.101(b)

ชื่อโครงการ : (ไทย) พฤติกรรมการบริโภคสุราของประชาชนและผลกระทบของการขึ้นภาษีสรรพสามิตสุรา ในด้านปริมาณการผลิตสุรากลั่นชุมชน ตำบลสะเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ (English) Alcohol Consumption Behavior of among People and Impact of Alcohol Tax Increment in Production Volume of Community Distilled Spirits in Saiab Sub - District, Song District , Phrae

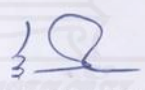
เลขที่โครงการวิจัย : -

ผู้วิจัยหลัก : นางพัชยา ชันธรักษ์

สังกัดหน่วยงาน : สถานีอนามัยตำบลสะเอียบ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสอง จังหวัดแพร่

เอกสารรับรอง

รายงานการทบทวนแบบยกเว้นการพิจารณา (Exemption Review Report)

ลงนาม:

(นายจร วินัยพานิช)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน
 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่

วันที่รับรองการยกเว้นพิจารณาจริยธรรม : 3 / กรกฎาคม / 2561

หมายเหตุ ไม่ต้องทบทวนต่อเนื่อง (การแก้ไขเปลี่ยนแปลง, รายงานความก้าวหน้า, รายงานเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย, อื่นๆ)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางพัชยา ชันทะรักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	5 กันยายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอสอง จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ปี พ.ศ.2547
สถานที่ทำงาน	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสะเอียบ
ตำแหน่ง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

